ԺԱ. ՏԱՐԻ 3017 — ԹՈՒԱԿԱՆ, ՀԱՅՈՑ 18 ՄԵՀԵԿԱՆ 4386 — 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1894 — 4 ՌԱՄԱԶԱՆ 1311 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 24/8 ՄԱՐՏ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԾՐԱԳԻՐ
ԹԵՄՈՐԷԻՑ ԵՒ ՎԱՆՈՐԷԻՑ ՎՐԱՅ
Բ.
ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒՍ

Առաջնորդական ծրագրին վրայ մեր ստացած նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, չորս տարի առաջուան ծրագիրն, որոյ վրայ խօսած էինք մեր Ա. յօդուածին մէջ, աւելի ամփոփ և կարուկ ձեւով մը կը ներկայանայ Խառն Ժողովոյն: Սկզբունք մը կայ որ կ'ըսուի թէ արդէն ընդունուած է Խառն Ժողովէն, և առաջիկայ նստին պիտի խորհուի թէ այն սկզբունքին ինչ ձեւով պէտք է օրինական հանգամանք և գործադրական ընդարձակութիւն տալ: Արդէն ընդունուած սկզբունքն է թէ «քանի որ շատ մը թեմեր չեն ուզեր առաջնորդ ընտրել, քանի որ շատ մը եկեղեցականք չեն ուզեր գաւառներն երթալ՝ առաջնորդական պաշտօնին ծանուցեալ հանգամանաց մէջ, և քանի որ պատրիարքական փոխանորդներ չեն կրնար առաջնորդի դիրքն և իշխանութիւնն ունենալ, պէտք է Կ. Պոլսէ ղրկել առաջնորդն, իբրեւ ազգային վարչական անձնաւորութիւն եւ ներկայացուցիչ կեդրոնական իշխանութեան, թեմականաց վերապահելով յառաջիկային խնդրել անոր եպիսկոպոսացումն»: Ինչպէս յայտնի է, չորս տարի առաջուան ծրագրով կ'առաջադրուէր Կ. Պոլսէ «Պատրիարքական փոխանորդ» ղրկել, որ եթէ արժանանայ տեղացւոց համարման և եթէ գոհունակութիւն պատճառէ Պատրիարքարանին, երեք տարի ետք եպիսկոպոս—առաջնորդ ըլլայ նոյն թեմին: Բայց չորս տարիէ ի վեր դիտուեր է թէ փոխանորդը կեղակարծ դիրք մը կ'ունենայ գաւառաց մէջ: Առաջնորդական պերաթ չի կրնար ունենալ, այլ պարտի չատանալ փոխանորդական թեզքերէով մը: Հետեւապէս, Խառն Ժողովոյն մէջ իբրեւ առաջնորդ չի կրնար բազմիլ: Եկեղեցականներն իրենք ևս զայս գիտնալով, չէին ուզեր իբրեւ սոսկ փոխանորդ երթալ գաւառներն: Իրաւ է որ իբրեւ առաջնորդ ընտրուած եկեղեցականներ ալ չէին ուզեր Կ. Պոլսէ հեռանալ: Բայց երբ առաջնորդ ղրկելու իշխանութիւնը Պատրիարքարանն իր ձեռքն առնու, և երբ վանքերը թեմերուն հետ միացնելով ապահովէ առաջնորդաց ապրուստն, և մանաւանդ երբ յառաջիկային ի գործ դրուի Պատրիարքարանի խորհուրդը թէ գաւառացիներէն մասնաւոր տուրք մ'առնուի և առաջնորդներուն ամսաթոշակ կապուի, այն ատեն Պատրիարքարանն աւելի խստութեամբ պիտի վարուի եղեր այն եկեղեցականաց հետ որք իրենց առաջարկուած գաւառային պաշտօնները չեն ուզեր ընդունիլ, և Կ. Պոլսոյ մէջ գամուած մնալու հակամիտութիւններ կը ցուցնեն:

Խառն Ժողովէն ընդունուած սկզբունքին ի չատագովութիւն կ'ըսուի թէ առաջնորդները կեդրոնէն ղրկելու դրութիւնն արդէն ի գործադրութեան է թէ Արեւելեան Հայոց մէջ, ուր առաջնորդք և «յաջորդք» Էջմիածնէն կը ղրկուին, և թէ միւս արեւելեան եկեղեցեաց մէջ, ինչպէս և արեւմտեան եկեղեցւոյն մէջ: Առաջնորդներուն ընտրութիւնը թեմականաց բարեհաճութեան և հասկցողութեան թողուլ բստ մեծի մասին գոհացուցիչ արդիւնք տուած չէ: Այս պատճառաւ տարբեր ժամանակներ տարբեր մեթոտներ ի գործ դրուած են արդէն: Պատրիարքարանի օրէնքին նորահաստատ ժամանակները պարզապէս թեմերուն կամքին կը թողուէր իրենց յարմար դատած հովիւն ընտրել: Յետոյ, դիւրութիւն մ'ըլլալու համար թեմականաց, ընտրելիներու ցանկ մը ղրկել որոշուեցաւ: Եւ բստ որում թեմականք այս ընտրելեաց կարեւորութիւն չտալով իրենց խելքին փչած ընտրութիւնը կ'ընէին և յետոյ իրենք իսկ դժգոհ կ'ըլլային, կամ ընտրած անձերնին չէր ընդուներ, որոշուեցաւ որ Պատրիարքարանէն ղրկուած ցանկէն դուրս առաջնորդ չընտրուի: Ժամանակ մ'ալ այսպէս երթալէն ետեւ, դիտուեցաւ թէ կան թեմեր ուր մեծ աղայից ոմանց հաճոյն չի գար առաջնորդի գոյութիւնն, որք միանալով տեղական քանի մը քահանաներու հետ, կը վարեն գործերն բստ կամս, և առաջնորդի ընտրութիւնը կամ բացարձակ չեն ուզեր և կամ անուղղակի միջոցներով արգելքներ կը հանեն ընտրութեան առջեւնք մ'ունենալուն: Միւս կողմէ կը նկատուի թէ առաջնորդը լոկ հոգեւոր պաշտօնեայ մը չէ, այլ նաեւ Պատրիարքարանի օրէնքով գծուած շրջանակին մէջ գործելու պարտաւոր ազգային վարչական անձնաւորութիւն մը: Հետեւապէս, անոր անուանումին մէջ կեդրոնը գոնէ թեմին չափ ձայն պէտք է ունենայ, մինչ յառաջագոյն գրեթէ բոլոր ձայնը թեմին տրուելով, հետեւանքն ուրիշ բան չէր եղած բայց եթէ թեմերու մեծագոյն մասն անկերպարան և անգլուխ թողուլ: Բայց հիմա կեդրոնէն ղրկուելիք առաջնորդն իբրեւ թեմին եպիսկոպոսը չպիտի ըլլայ: Օրինակի համար, պատարագած պահուն, եպիսկոպոսական թագ չպիտի դնէ, եպիսկոպոսական զգեստ չպիտի հագնի, այլ իբրեւ պարզ վարդապետ պիտի ըլլայ եկեղեցւոյ և եկեղեցական գործոց մէջ, մինչեւ որ թեմականաց հաճութեամբ արժանանայ նաեւ թեմակալ—եպիսկոպոսութեան:

Այս սկզբունքին վրայ յօրինուելիք ծրագրին ընդհանուր գիծերը Խառն Ժողովն իր առաջիկայ նստին մէջ պիտի որոշէ: Եթէ անգամ մը հաստատուի թէ առաջնորդը Կ. Պոլսէ ղրկուի և ուր որ կարելի է մօտակայ վանքը կամ վանքերը միացուին թեմին հետ, կը յուսացուի ամեն թափուր մնացած թեմերուն առաջնորդներ յատկացնել: Ասիկա այնքան կարեւոր արդիւնք մ'է որ զայն ձեռք բերելու համար մինչեւ իսկ եթէ սկզբունքի տեսակէտով ինչ ինչ դժուարութիւններ ալ կրեն հարկ ըլլայ կ'ենթադրուի թէ ընդունելի պիտի ըլլայ: Եզրի թողուած է չորս տարի առաջուան ծրագրին միւս մասն, որուն համեմատ գործելու Ցուցակ օրինակին հետեւելով կ'ուզուի գաւառացի բնակիչներու վրայ անձի գլուխ, կամ տան գլուխ և կամ առ մէն մի անկողին սահմանաչափ տուրք դնել և ի հարկին պաշտօնապէս գանձել, առաջնորդին որոշեալ ամսաթոշակ մը յատկացնելով՝ զերծ կացուցանելու համար կուսակցութեանց ղեկավար ընելու հարկէն: Արդէն, առաջնորդը Կ. Պոլսէ ղրկելով կը յուսացուի աւելի անկախ դիրք մը տալ անոր. զի կը դիտուի որ առաջնորդը տեղացւոց ընտրութեամբ նշանակուելով, միշտ կուսակցութեան մ'ընտրելին կ'ըլլայ, որով գաւառն երթալուն պէս պարտական կը գտնուի նոյն կուսակցութեան և առաջին օրէն միւս կուսակցութիւնն իրեն հակառակ կ'ունենայ, և եթէ զինք ընտրող կուսակցութենէն անկախ ըլլալ ուզէ, առաջին օրէն անոնք իրեն դէմ կը դառնան, յուսալով իրենց հակառակութեամբ զինք պարտաւորել հրաժարման, որպէս զի իրենց ուզած մէկ եկեղեցականն ընտրեն: Այս տարադադիրքէն առաջնորդն ազատելու միակ միջոցը կը սեպուի Կ. Պոլսէ ղրկել, և միջոց տալ իրեն որպէս զի իւր գործունէութեամբ շահի տեղացւոց համակրանքն և կնքը: Վարչութեան վստահութիւնն, յետ որոյ իւր եպիսկոպոսական ձեռնադրութեամբ աւելի զօրեղապէս կրնայ և պէտք է կապուի իւր թեմին հետ:

Խառն Ժողովոյ առջեւ դանուող խնդիրն ահա այս տեսութեամբ կը պնդուրին պաշտօնական շրջանակներու մէջ: Մեր սեփական կարծիքն առաջիկային վերապահելով, կ'ենթադրենք թէ այս յաւելուածական տեղեկութիւնք պէտք էին այնքան կարեւոր խնդրոյ մը մէջ, ճշդելու և սահմանելու համար նշանակութիւնն այն լուրին զոր հաղորդեցինք Ատէ-էսի շաբաթ աւուր թուով:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Կառավարութիւնը պաշտօնանկ ըրաւ կոմս Տ'Օնէ, Բ. կարգի դեսպանութեան աստիճան ունեցող դիւանագէտը, նախորդ դեսպան ի Քոբէնհակ, որ ի մօտոյ ուրիշ դեսպանութեան մը պիտի կոչուէր. զի անգաղտնապահութեամբ Ֆիկ--ոյի ականջը ձգած էր ի Քոբէնհակ տեղի ունեցած դէպք մը, որուն համար կը վախցուի թէ անպատեհ տպաւորութիւն մ'ընէ Ցարին մտաց վրայ: Ֆրանսայի դեսպանատան զինուորական կցորդը պարզամիտ ձեւով մը ուզած էր Ֆրանսայի նկատմամբ Ցարին ներքին մտածումներն իմանալ, սան Գ. Ֆաւռ Հաշորդելու դիմամբ: Այս նպատակաւ դիմած էր Դանիոյ Մարի Վալտէմար իշխանուհւոյն, որ Օրլէանեան գերդաստանէն իշխանուհի մ'է, որուն գրաւոր հարցումներու շարք մը մատուցած էր: Ֆրանսայի կցորդական յիշատակը կ'իմանայ, արտաքին գործոց նախարարին կ'իմացնէ, և զինուորական կցորդն ետ կը կանչուի, և տարին պաշտօնի կը դրուի: Այս դէպքն էր որ պատմուեցաւ Ֆիկ--ոյի մէջ, և կառավարութիւնը, խորհելով թէ գաղտնիքը կոմս տ'Օնէ միայն կրնար դուրս հանել, արձակեց դիւանագիտական ասպարէզէն ուր կը ծառայէր 30 տարիէ ի վեր: Կոմս քաղաքական Պետական Խորհրդին, որ սակայն կ'ըսուի թէ այս պարագային մէջ չի կրնար բան մ'ընել: Փարիզի մէջ շատ հոգ կ'ընէին թէ մի գուցէ Ցարը նեղանայ, տեսնելով որ Ֆրանսացիք իւր ընտանեկան առանձնութեան մէջ իսկ իւր խորհուրդներն իմանալու համար փորձեր կ'ընեն. և մի գուցէ այսուհետեւ Ֆրանսացիներու վրայէն իւր վստահութիւնը վերցնէ: Թո-ն լրջօրէն դաս մը կուտայ միւս թերթերուն թէ անգաղտնապահութիւններ չընեն արտաքին գործոց մէջ մանաւանդ, զի թէպէտ ներքին գործոց մէջ անգաղտնապահութիւնք կրնան այնքան ծանր հետեւանք չունենալ, բայց արտաքին յարաբերութեանց մէջ գուցէ անդարմանելի հետեւանքներու յանգին: Բայց Թո-ի իրազեկ թղթակիցը չափազանց կը համարի Թո-ի մտահոգութիւնն, և կ'ըսէ թէ Ֆիկ--ոյի պատմածը շաբաթներով պրպտուած էր ի Քոբէնհակ դեսպանատանց մէջ, և կցորդին կողմէ ի գործ դրուած հնարքն ալ այնքան միամիտ և գրեթէ տղայական բան մ'էր որ յայտնութիւնը չէր կրնար այնքան ծանր հետեւանք ունենալ: Այսու հանդերձ կոմս տ'Օնէի տրուած ծանր պատիժը կը ցուցնէ Ֆրանսայի կառավարութեան չափազանց դիւրազգածութիւնն արտաքին յարաբերութեանց մասին:

* * *

ԼՈՐՏ ՌՈԶՊԷՐԻ 47 տարեկան է: Սկովտական նշանաւոր ընտանիքի մը կը վերաբերի: Իւր նախահարց մէջ է անուանի մարգարէն Ճօրճ Հէրիօթ, հիմնադիրն հոյակապ Որբանոցի մը, որ Էտինպըրկի գեղեցիկ քաղաքին ամենագեղեցիկ շէնքերէն մէկն է. (ճիշդ մեր Ս. Յակոբայ հին վանքին Որբանոցին պէս, Եոթ Գուլէի դուրսն, ուր «շանը կապես չի կենար»): Լորտ Ռոզպէրիի մայրն, որ երկրորդ անգամ ամուսնացաւ Քլիվլէնտի դքսին հետ և անցեալ տարի Կ. Պոլիս եկաւ, կը պատկանի Չաթամներու մեծանուն գերդաստանին, ուստից ելած են Լորտ Չաթամ և յետոյ Ուիլեամ Փիթ, երկու համբաւաւոր նախարարապետներն, որոց վերջինը մանաւանդ հանրածանօթ է Մեծին Նաբոլէոնի դէմ մղած պայքարովն, որ պատճառ եղաւ Ֆրանսայի առաջին կայսրութեան փակման 1815ին: Հետեւապէս, Լորտ Ռոզպէրիի երակին մէջ հոսող արիւնը մասամբ իւր Փիթի արիւնն է, և կարծես ժառանգական օրինօք, Լորտ Ռոզպէրի ևս քաղաքական խնդրոց մէջ ընդարձակ հայեացքներու տէր մարդ մ'է: Լորտ Ռոզպէրի 21 տարեկանին կորսնց իւր հայրը, և իւր մեծ հօրմէն ժառանգեց սկովտական Լորտութեան աստիճանը: 1871ին մտաւ խորհրդարանական կեանքի մէջ, ընդհովանաւորութեամբ Գ. Կլատստոնի, որ միշտ համակրեցաւ իրեն, և Լորտ Ռոզպէրի ալ Սկովտիոյ մէջ իւր վայելած մեծ ազդեցութիւնը գործածեց ի նպաստ ազատական կուսակցութեան: 1880ին ներքին գործոց խորհրդական եղաւ, և 1886ին արտաքին գործոց նախարար: Այս հանգամանքով ազգաւ դիւանագիտութիւն մը ցոյց տուաւ: 1889ին երբ բովանդակ Լոնտոնի քաղաքային ընդհանուր ժողովն ընտրեցաւ, Լոնտոնցիք մեծ քուէով ընտրեցին զինք, և Լորտ Ռոզպէրի առաջին նախագահն եղաւ աշխարհի ամենէն մեծ քաղաքային ժողովոյն, իբրեւ գլուխ Լոնտոնի յառաջդիմական կուսակցութեան, և քիչ ետքն այս պաշտօնը թողուց հանրածանօթ սեղանաւոր, եկմադէտ և բնագէտ Սըր Ճոն Լապօքի, զոր գիտնականք նոյնքան լաւ կը ճանչեն որքան դրամատունք և դրամատէրք: Երկրորդ անգամ արտաքին գործոց նախարար եղաւ Կլատստոնեան վերջին նախարարութեան մէջ, որ 1892 յուլիս ամսուն յիշխանութիւն անցաւ: Արտաքին գործոց մէջ, կ'ըսուի թէ Լորտ Ռոզպէրի Լորտ Բալմերստընի, Լորտ Պիքընսֆիլտի և Լորտ Սալզպըրիի քաղաքականութեան շարունակողն է, և այս պատճառաւ իսկ Արմատականք չեն սիրեր զինք. զի արտաքին գործոն քաղաքականութենէ մը չեն ախորժիր, դաշնային ծաւալումներու խեթիւ կը նային և կ'ուզեն որ Անգլիա իւր բոլոր ուշն և ուրուշը դարձնէ իւր ժողովրդեան ներքին վիճակին բարելաւութեան: Ափրիկէի մէջ Ուկանտայի ընդարձակալքն եղելն չթողուիլն Անգլիա կը պարտի Լորտ Ռոզպէրիի. ապա թէ ոչ, Գ. Կլատստոն Անգլիոյ գաղթային վարչութեան վրայ նոր բեռ չդնելու կարծիքը կը պաշտպանէր մինչեւ վերջը: Լորտ Ռոզպէրի ամուսնացած էր Պառոն Մէյէր Ռոչիլտի միակ աղջկան Օր. Աննայի հետ, որ իրեն բերած է բազմաթիւ միլիոններ և տուած է քանի մը զաւակներ: 1890 Նոյմ. ամսուն մեռաւ կինն, և անկէ ի վեր նորէն չէ ամուսնացած Անգլիոյ նոր նախարարապետն, որ համեմատաբար երիտասարդ տարիքի մէջ կը հասնի ամենէն բարձր պաշտօնին զոր կրնայ բաղձալ Անգլիացի մը:

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՉԻՆԱՍՏԱՆ
Բ.

Քսան տարիէ ի վեր Շանկայի անգլիերէն օրագիր մը կը թարգմանէ Չինկ-Բաօի գլխաւոր նիւթերն: Ի Չինաստան անկախ օրագրի մը հաստատութիւնն քսան տարիէ ի վեր միայն սկսած է: «Երկնից որդիք» կանուխէն քաղաքակրթութեան աստիճանի մը հասնելով՝ յետոյ դադրեցան յանկարծ և դարեր անցուցին առանց յառաջդիմելու, մինչեւ Եւրոպա կը յառաջէր անդուլ, նախ իրենց հասնելով, յետոյ գերազանցելով: Միւս կողմանէ, Չինացին նոր գաղափար չի փնտռեր. այս ժողովուրդ ունակութեանց զօրութեամբ գլայ առած է, գեղծումներն հարկաւոր չարիք կը նկատէ և անգէտ է յառաջդիմութեան: Իրաց այս վիճակը կը բացատրէ անկախ օրագրաց բացակայութիւնն Չինկ-Բաօի ստեղծմանէ վերջ եկող դարուց մէջ: Գրեթէ քսան տարի յառաջ ի Շանկայ երեւցաւ Չէն-Բաօ (Շանկայի լուրեր): Անգլիացի մը հիմնեց այս օրագիրն աջակցութեամբ բնիկ գիտնոց. այժմ օրը տասներկու հազար օրինակ կը հանէ: 1883ին Նօրթ Չայնա Տէյլի Նիւզ անգլ. օրագրին վարչութիւնն նոյն քաղաքին մէջ հրատարակեց Հու-Բաօ (Հուի — Շանկայի հին անունը — լուրեր): Ի Թիէն-Ցին կայ Չէ-Բաօ (ժամանակի լուրեր): Ի Գանթօն պէտք է նշանակել Քուանկ-Բաօ (Քուանկ-Թունկի լուրեր), տասն տարի յառաջ հիմնուած ի ձեռն Քուանկ-Թի-Չիուի՝ Գանթոնցի գիտնականին որ կը վերաբերէր չինական դատարանութեան առաջելութեան ի Միացեալ-Նահանգս և հիմնովին գիտէր անգլ. լեզուն: Երկու տարի առաջ Քուանկ-Բաօ արգիլուեցաւ լեզուի խստութեանց համար. յայնմհետէ կը շարունակէ Չունկ Սի Ժէ Բաօ (Չինաստանի և Արեւմտից համապատօրեայ լուրեր) անուան տակ: Գանթոնի ուրիշ օրագիր մը՝ Լինկ-Նամ Ժէ Բաօ, որ երեք տարիէ ի վեր կը հրատարակուէր, վերջերս խափանուեցաւ Անգլիոյ հիւպատոսին հրամանաւ:

Չէն-Բաօ միւս օրագրաց ծառայեց իբրեւ կաղապար. երկայն թերթ մ'է սա, 1.30 մեթր չափով և ութ էջ կը պարունակէ. գինն է 10 սապէք, այսինքն՝ հինգ սանթիմէն քիչ: Յօդուածները, զորս լուրջ գրագէտք կը խմբագրեն, լաւ հատուածներ են, զանազանակ և ընդհանրապէս ուղղամիտ: Այս թերթին մէջ կը գտնենք նաեւ արտաքին քաղաքականութեան վրայ գրուած՝ երբեմն իրաւացի մեկնութիւններով: Բամիրի խնդիրը շատ պարզ կերպով լուսաբանուած է հոն. Մեծն Բրիտանիա և Ռուսիա այդ երկրին մէջ գործ չունին Բամիրը չինական է: Զանազան իրողութեանց համար ընդարձակ տեղ մը նուիրուած է, որոց մէջ պէտք է ցոյց տալ քարէ, կրակէ, արիւնէ անձրեւները...: Չինական լրտեսք շատ վարպետ են և ամենուրեք կը սպրդին, այլ քաղաքական տեսակցութիւն չկայ դեռ հոն: Ինչպէս յԵւրոպա, չին օրագրին մէջ ևս ծանուցմունք կարեւոր տեղ մը կը բռնեն: Նախ օտարականք օրինակը տուին, բնիկ վաճառականք ալ յետոյ գիտցան ծանուցման օգտակարութիւնը: Ծանուցմանց վրայ կը դրուին գործարանին նշաններն և նոյն իսկ պատկերներ: Օրագիրն անփոյթ չէ բարոյականի մասին և բարեգործութիւնք խնամով կը նշանակուին: Ահա.

Ուանկ ոմն՝ ի Գանթօն բրինձի վաճառատան մը պաշտօնեայն յանկարծ նամակ մը կ'ընդունի իւր ծերունի մօր տագնապալից վիճակը ծանուցանող: Իւր վարպետը խոյն տուաւ անոր արձակուրդ և այս ճամբորդութիւն դիւրաւ կատարել տալու համար շատ մը ամսականները մէկէն տուաւ անոր: Ճամբան աւազակ մը կը ձերբակալէ զայն, և կը պահանջէ բստ սովորութեան՝ քսակը կամ կեանքը: Ուանկ ի ծունր գալով կը յայտնէ իւր վիճակը և

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (171)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՉԱՐԸ

Վշտալից օր մը, երբ յուսահատած անդադրում վերածնող խոչընդոտներէն որ իր առջեւ կը ցցուէին, վերջապէս մահուընէ պիտի խնդրէր այն հանգիստը զոր կեանքը կը մերժէր իրեն. երբ, Պելէնի կողմէ վանտուած իբր մեղսակից Մանքալի, Պոլիւլէօզէն նախատուած՝ անոր մահու անկողնին վրայ, թաղուած խորհրդաւոր անդունդի մը մէջ ուսկից յատակը չէր համարձակեր իսկ չափել, մեն մինակ կը գտնուէր իր յուսահատութեանը հետ, անպաշտպան, առանց իրեն կարկառուող ձեռքի մը, յանկարծ այս կինն երեւցած էր իրեն...

Հարիւր անգամ աւելի գեղեցիկ էր քան երբեք, վասն զի այս գեղեցկութիւն անձնուիրութեամբ և սիրով կը ճառագայթէր: Ժագ ամեն բան մոռցած էր, թողած էր որ այդ կախարդուհին քաշէ տանի զինքը: Եւ նոյն իսկ, այդ խանձէնքի վայրկենին, ուր իր սպառած մարմինը կը թողուր որ միտքն ասդին անդին յածի, ցած ձայնով կ'արտասանէր Իզապէլին անունը, որ ամենէն մաքուրն ու պաշտելին կ'երեւար իրեն:

Եւ ահա սա մարդը, սա Սիլվրէյը եկած էր... Ահա այդ կնոջ երեսին նետած էր ամենէն վիրաւորիչ նախատինքները... իր ուրացումներն իսկ խոստովանանք մըն էին: Այո, իրաւ էր. Ժագը շրջապատող այդ պերճանքը Թենիսին սիրահարներուն ստակովը երեւան եկած էր: Այդ ամեն մէկ ադամանդը, ամեն մէկ ոսկեշող գոհարը համբոյրի մը գինն էր:

Կրցած էին Ժագն ամբաստանել երես երեսի թէ օգուտ կը քաղէր այդ լկիրշ առատութենէն: Ապտակած էր Պելէնը... լա՛ւ. բայց իր նախատինքն այսչափով մաքրուա՞ծ էր: Պիտի մենամարտէր, մեռցունէր պիտի Պելէն գուցէ: Այս ըսել կ'ըլլար թէ ամբաստանութիւնը նուա՞զ իրական երեւոյթ կունենար...

Հիմակ մերժած էր այդ կինը... Չէր մեռուցած զայն... Շիտակը ինք չպիտի կրնար բացատրել այս գթութեան պատճառը... Եւ անգամ մըն ալ, ինչպէս երբեմն, առանձին կը գտնուէր, բրտօրէն դուրս նետուած կեանքէ, դանդաչուն, չգիտնալով ուր երթալիքը... կը նմանէր այն թշուառ տարագիրներուն որք միշտ կը տեսնեն սահմանագլուխներուն փակումը իրենց եւթին, և որք ալ չեն գտներ տանիք մը որուն տակ կարենան ըսել. Ես իմ տանս եմ:

Կը ջանար կանգ առնել: Բայց չարաբախտութիւնը որ ետեւէն էր ինկած, կը բռնէր զինքը, կը հրէր և առասպելին աշխարհի բառը կը կրկնէր իրեն.

—Քալէ՛: Քալէ՛:

Սակայն, առաջին քայլերէն իսկ ջանաց արհամալ զինք ցնցող հարուածին դէմ:

Իրօք, այս վերջին տագնապը զարթնում մըն էր: Իրականութիւնը որքան ալ անհեթեթ, գոնէ աչքովը տեսած էր զայն:

—Պիտի մաքառիմ, մրմնջեց, մինչ անդադար քայլով մը Փարիզ կ'իջնէր: Ա՛լ կը բաւէ այսչափ տկարութիւն: Ես մարդ չե՞մ, և չե՞մ կրնար ուրիշներու պէս ճամբայ մը բանալ ինծի: Երիտասարդ եմ... Ներսիդիս կը զգամ հզօր արիութիւնն ու վերածնողի մը զօրութիւնը... Ոտքի՛ ել, և յառա՛ջ...

Տարօրինակ բան. այդ տան վանդակադուռը ծանրապէս իր ետեւէն գոցուելէն ի վեր, կը թուէր իրեն թէ ուրիշ մթնոլորտ մը կը շնչէ: Հեռուանց կը տեսնէր չես գիտեր ինչ տարտամ հեռապատկեր մը, չես գիտեր ի՛նչ անսահման հորիզոն մը... սիրտն աւելի արագ կը բաբախէր... արիւնն աւելի ուժգին կը վազէր իր երակներուն մէջ...

Յանկարծ սարսռաց:

Արդէն քանի մը վայրկենէ ի վեր կը կարծէր իր ետեւէն լսել զգուշաւոր քայլի մը արձագանգը... իբր թէ մէկը իր ետեւէն ինկած ըլլար:

Արդ, թէեւ ինքն ալ շատ արագ կը յառաջէր, քայլերն հետզհետէ կը մօտենային: Անշուշտ դիտումն չէր որ, հնազանդելով խօլ մտածումի մը, փորձէր իր տարփաւորին մտնալ: Քայլը ծանր էր, երկու մարդու էր:

Ժագ սա մտածումն ունեցաւ թէ Պելէն և Սիլվրէյ թշուառական մը դարանի դրած էին իր վրայ յարձակելու համար:

Մեկէնմէկ կեցաւ: Անզէն էր, բայց պատրաստ էր սուղ ծախելու իր կեանքը: Տեղն ամայի էր, քաղաքագուռը դեռ բաւական հեռու կը գտնուէր: Բնաւ օգնութեան յոյս չկար:

—Հո՛գս, մրմնջեց Ժագ: Գերին չե՞մ ճակատագրականութեան որ կեանքս կը վճռէ...

Սակայն ստուեր մը կ'որոշուէր մութին մէջ, Ժագի ուղղութեամբը քալելով:

—Պարոն տը Շէզլի՛, գոչեց ձայն մը:

Երիտասարդը քանի մը քայլ առաւ դէպի զինք կանչողը, և խոյն անոր քով հասաւ:

Սեւազգեստ, ուղղաձիգ մարդ մըն էր, սեւ գլխարկ դրած որուն վրայ համազգեստի գլխանշան մը կար:

Վերջապէս պատուաւոր տան սպասաւորի կերպարանք:

—Ի՞նչ կուզէք, հարցուց Ժագ, պաշտպանողականի կենալով:

—Ներեցէ՛ք կը խնդրեմ, Պարոն, ըսաւ մարդը ձեռքը գլխարկին տանելով քաղաքավարութեամբ, դուք Պ. տը Շէզլի կոմսը չէ՞ք:

Այս անունը վիրաւորեց Ժագին ականջը, անցեալին մէկ աղետալի արձագանգին պէս:

Սակայն զսպեց ինքզինքը:

—Ես եմ, պատասխանեց: Բա՞ն մը պիտի ըսէք:

—Այո, պարոն: Նամակ մը ունիմ ձեզ համար... ինծի ցոյց տրուած տունը գացի... Բայց խիստ կերպով պատասխանեցին թէ Պ. կոմսը նոյն պահուն մեկնած էր: Գէշ աղէկ հասկցայ թէ որ կողմէն գացած էր Պ. կոմսը, և ուրախ եմ որ հասայ իրեն...

Թէեւ այս խօսակցութիւնը տեղի կունենար ծառուղին լուսաւորող ցանցառ լապտերներէն մէկուն մօտ, Ժագ չէր կրնար որոշել իրեն հետ խօսողին դէմքը:

Սակայն այդ մարդուն ձայնը անկեղծութիւն մը կը յայտնէր:

—Կ'ըսէք թէ նամակ մը ունիք ինծի յանձնելու... Ո՞վ ղրկեց ձեզի...

—Պարոն, ըսաւ ծառան ձայնը մեղմելով, չեմ կարծեր որ թոյլ տրուած ըլլայ ինծ ըսել ձեզ ատիկա... բայց ապահով եմ թէ պարոնը նամակին մէջ պիտի գտնէ փափագած բացատրութիւնը...

—Տուէք ուրեմն:

Եւ անհամբերութեամբ մը զոր հազիւ կ'ըմբռնէր, Ժագ ձեռքն երկարեց:

Ծառան փոքրածաւալ նամակ մը տուաւ, անանիկ թուղթ մը որուն հպումն իսկ կը հասկցունէր թէ վայելչագեղ ձեռքէ մըն էր եկած...

Ժագ աշխուժով մօտեցաւ լապտերին, և քիչ մը լոյսէն օգտուելու համար ծռելով կնիքը դիտեց:

Կապտորակ կնքամոմէ էր, առանց դիմանշանի:

Ժագ խզեց և կարդաց.

«Դուք որ կեանքս ազատեցիք, աւարտեցէք սկսուած գործը: Ան որ իր փրկութիւնը ձեզ կը պարտի, անգամ մըն ալ կը խնդրէ ձեր աջակցութիւնը. իր ամենածանր շահերը խնդրոյ առարկայ են. առանձին գտնուելով աշխարհի մէջ, ձեզ կը դիմէ ինչպէս պիտի դիմէր իր եղբօրը: Այս իրիկուն, կէս գիշերին, գտնուեցէք այն գուհին մէջ որ կը յանգի Ֆավրէյ ապարանքին, պարտէզին փոքր դրան մօտ: Պիտի գամ և ամեն բան պիտի ըսեմ ձեզ: Վստահ եղէք վրաս, ինչպէս ես վստահ եմ ձեր վրայ:

«Բ...»

Գիրը նրբին էր, սեղմ և փափուկ:

Ժագ զարմացման աղաղակ մըն էր արձակած:

Չէր կրնար տարակուսիլ: Այս նամակին խօսքերը շատ յստակ ըլլալով կարելի չէր որ սխալէր:

Անհուն ուրախութիւն մը ամբողջովին ողողեց զինքը:

Երանութեան ինչ ճառագայթ մը կը ծագէր զինք շրջապատող մութին մէջ:

Այդ սկզբնատա՛ռը. այո, Բօլին կը կոչուէր ան... և վտանգի մէջ էր... օգնութեան կը կանչէր զինքը: Ա՛հ, ինչ ալ ըլլայ վտանգը, ինք պատրաստ է զայն դիմագրաւելու... Եւ եթէ մեռնի իսկ, իր մահը գէթ անօգուտ չպիտի ըլլայ, ինչպէս մինչեւ այն ատեն եղած էր իր բովանդակ կեանքը:

(Շարունակելի)

արտասուօք կը պաղատի նմա խնայել իրեն։ Ատաղակն յուզուելով կը վարանի և ի վերջոյ գթածուելով կը գովէ գործաւորին ծնողասէր բարեպաշտութիւնն և սոսկ անգամ կուտայ անոր՝ իւր մօր վիճակին հարկադրած ծախուց նպաստելու համար։

Միւս պատմութիւնը կը վերաբերի քանի մը ծախքերու անօգտակարութեան։ Մեռելոց տօնն՝ որ եօթներորդ ամսուն հնգետասաներորդ օրը կ՚իյնայ, կը կատարուի կանթեղներով զորս պէտք է գնել և աղօթքներով որոց արտասանութեան համար պէտք է վճարումն ընել պոնզերուն (քրմաց)։ Արդ, այն տարին Պեքինի շրջակայից բնիկները նախընտրեցին իրենց ծախսելիք գումարն յանձնել ողողեալ գաւառաց եղկելիներուն։ Յօդուածը կը վերջանայ այս գեղեցիկ հաստատմամբ. «Այս գովելի գործողութիւն պէտք է ամօթահար ընէ անօգուտ տօներու համար իրենց ստակը խոլաբար վատնող քաղաքաց բնիկները»։

ԱՐԾԱԹԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Պարսիկ կառավարութիւնն որոշեց այլ ևս արծաթ դրամ չկտրել հասարակութեան հաշւոյն։ Պարսկաստան արծաթ մուծանելն արգիլուեցաւ, և մէկ ամիս ետքը, մաքսատունը պիտի սկսի գրաւել ամեն արծաթ որ Պարսկաստան կը մուծուի՝ առանց փողերանոցէն խնդրուած ըլլալու։

ՊԷՀԱՆՁԻՆԻ Տահոմէէն բաժնուիլն և ֆրանսական մարտանաւով մը պարագծուիլը սրտաճմլիկ եղեր է։ Իրեն պէս կռապաշտ իւր ամազոններն ու կիները չէին ուզեր բաժնուիլ իրմէ։ Մինչ ինք վերջին անգամ կ՚օրհնէր զիրենք, անհեծի ճիչեր կ՚արձակէին, կուրծքերնին կը ծեծէին, և անպատճառ իրեն հետ գալ կ՚ուզէին։ Ամենքը մէկէն ծով նետուեցան այն մակոյկներուն ետևէն որք զինք մարտանաւը կը տանէին։ Թէև շանաձուկերը վայրկեանէ ի վայրկեան կ՚սպառնային յօշոտել զիրենք, բայց յանդուգն ամազոնները կը լողային տակաւին, մինչև որ նաւը չքանալով հեռացաւ անհետացաւ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Բանի որ պետական մարդոց աչքի ցաւերն այնքան մեծ կարևորութիւն ստացած են Պ. Կլատսդոնի հրաժարականէն ի վեր, կը ծանուցուի թէ Պ. Կրիսպի ելեկտրականութեամբ լուսաւորուած ժողովարանին մէջ իրեն համար բացառապէս նոր կանթեղ մ՚ալ բերել տալու պէտք կ՚ունենայ, և այնու հանդերձ բան մը կարդալու համար շատ զօրաւոր ակնոց կը գործածէ, յորմէ կը հետևցնեն թէ Իտալիոյ ծերունի վարչապետին աչաց տկարութիւնը սաստկացած է վերջերս։ Իւր ընդհանուր առողջութիւն ալ այնքան լաւ չէ կ՚ըսուի։

Պ. ԿԼԱՏՍԴՈՆԻ համար Թայմզ կ՚ըսէ իւր շաբաթ աւուր խմբագրականաւ թէ «Այսօր չորրորդ և վերջին անգամ ըլլալով Պ. Կլատսդոն իւր հրաժարականը կը մատուցանէ վեհ. Թագուհւոյն»։ Իրաւ, չորս անգամ վարչապետ եղած է Պ. Կլատսդոն։ Բայց իւր համակիրք սակայն կը յուսան որ ժամանակ մը հանգստանալէ ետքը դարձեալ հրապարակային ասպարէզի վրայ կրնայ ծառայել իւր երկրին, ուղղակի կամ անուղղակի։ Առ այժմ, սա՛ ստոյգ է թէ Պ. Կլատսդոն հարաւային Ֆրանսա պիտի դառնայ նորէն, և ամրան սկիզբը պիտի քաշուի իւր Հաւարտընի դղեակը։ Պահպանողական և միութենական լրագիրք ներբողական յօդուածներ կը գրեն Պ. Կլատսդոնի վրայ, անոր գործէ քաշուելուն առթիւ, թէև կարգ մը խնդրոց մէջ իրենց անհամաձայնութիւնն ալ չեն ծածկեր։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Գերման լրագիրք գիտել կուտան թէ Աղեքսանդր Գ. կայսր, ի գահ բազմելէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, այս շաբաթ օր ներկայ գտնուած է Փեթերսպուրկի գերման դեսպանատան մէջ տրուած երեկոյթին։ Գերման լրագիրք իրաւամբ կը նկատեն թէ Ցարն այս կերպիւ բացորոշ ցուցած է Գերմանիոյ հետ աւելի բարեկամական յարաբերութիւններ հաստատելու զօրեղ կամքն, որուն առաջին արտայայտութիւնն եղած էր առևտրական դաշնագրին կնքումը։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՏԵՍՉ ՄԱՄԼՈՑՆ ՄԷՋ.—Այս խորագրով մեր երէկի յօդուածին Տրթ. Թորգոմեան էֆ.է պատասխան մ՚ընդունած ենք, զոր առաջիկայ թուով պիտի հրատարակենք՝ հանդերձ մեր դիտողութեամբ։

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՀԱՅ ԼԵԶՈՒԻ

Աշխատասիրեալ

Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա. ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԷՆՏԵԱՆ

Ծերունազարդ եւ բազմահմուտ Տ. Հիւնքեարպէյէնտեան հօր նոյն մնացական երկասիրութիւնը, պսակեալ «Սահակ Մեսրոպեան» մրցանակով, լոյս տեսած է մաքուր տպագրութեամբ եւ 400 մեծադիր էջերէ բաղկացեալ։

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆը, արդիւնք լեզուաբանական (Linguistique) խորին հմտութեան ու երկարամեայ համբերատար վաստակոց՝ կուգայ հայ դպրութեան մէջ մեծ ու կարեւոր պակաս մը լնուլ, լուսաբանելով հայ լեզուէ բազմաթիւ բառեր՝ ըստ ծագման եւ կազմութեան քոյր լեզուաց՝ Պարսկին եւ Յոյնին՝ որով ո՛չ միայն կարեւոր ծառայութիւն մը կը մատուցանէ մեր չքնաղ լեզուի ուսումնասիրութեան, այլ եւ առիթ կ՚ընծայէ հայ լեզուագէտներու հետազօտութեանց։

Կը վաճառի ի գին կէս Օսմ. ոսկւոյ

Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, «Կեդրոնական գրատուն» Զարմարճըլար թիւ 59, եւ ի Բերա, Թիւնէլի դիմաց «Լաֆիւատէս»ի գրատունը։

983   2—20

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղուած է բոլոր առաջնորդաց, առաջնորդական տեղապահաց, պատրիարքական փոխանորդաց և վանահարց ի գաւառս.

Գերապատիւ սիրելի,

Մեր քանիցս գրած շրջաբերական խրատներն, կառավարութեան ձեռք առած ջանքերն և մանաւանդ Նորին Կայսերական Վեհափառութեան՝ յանցաւորաց նկատմամբ ցոյց տուած գթութեան և անյիշաչարութեան քաղցր ազդեցութիւնը պէտք էր որ իրենց պտուղը բերէին ժողովրդեան մէջ, այն է՝ խաղաղութիւն և հանդարտութիւն հաստատուէր ամեն կողմ. բայց շատ ու շատ ցաւալի է տեսնել՝ որ տեղ տեղ գաւառաց մէջ տակաւին կը շարունակեն խռովութիւնք, անկարգութիւնք և ստահակութիւնք դեռ ևս չեն վերջանար։

Կառավարութեան կողմանէ կը գիտուի՝ թէ գաւառաց մէջ առաջնորդք և հոգեւորականք՝ ոմանց ստահակաց անարժան յանդգնութեանց վրայ անտարբերութեամբ կը նային, խաղաղութեան պահպանման գործոյն մէջ կառավարութեան չեն աջակցիր, և՝ որ առաւել ցաւալին է՝ իրենց անտարբերութեամբն ու լռութեամբն արտաքուստ եկեալ վնասակար գրգռմանց աստիճան մը կարծես թէ ուժ կուտան, ապա թէ ոչ՝ կ՚ըսուի, մինչև հիմայ շատոնց ստահակները կը պակսէին, և խաղաղութիւնը կը հաստատուէր։

Այլ սակայն, Սիրելիք, երբ անհատներ որոնցմէ կառավարութիւնն անհաւատարմութեան յանցանօք գժգոհելու պատճառ կունենայ՝ արդարև Հայ ազգի կը պատկանին, երբ արտաքին խռովարարք յանուն օգտի Հայ ազգին իրենց ներշնչումները կը փոխարկեն, երբ հայանուն բախտախնդիրներ իրենց որոգայթը յանուն ազգասիրութեան կը լարեն, և ազգին հանրութեան պատւոյն և թանկագին շահերը բոլոր մասերով կը կործանեն, տեղի կա՞յ միթէ լռութեան և անտարբերութեան, ո՛չ ապաքէն պէտք է ձայն բառնալ յանդիմանել ստահակներն, և գործադրել այնպիսի միջոցներ՝ որ զսպուին, որպէս զի իրենց ետեւէն խել մը պարզամիտներ վտանգէ փրկուին։

Արդ՝ այս անգամ ևս ներկայ շրջաբերական թղթովս կը ծանուցանեմ Ձեզ և կ՚աղաչեմ յանուն խաղաղութեան և հաստատուն ներկայ և ապագայ օգտի ազգին.

Նախ՝ իրաց վիճակին վրայ անտարբեր մի՛ գտնուիք, խրատեցէք ժողովուրդն և համոզեցէք թէ ազգին ընդհանրութեան կամքն իւր կառավարութիւնը վշտացնել չէ երբեք, ազգին կամքն անարժան եւ անհետեւական խլրտումներով և զզուելի յանդգնութիւններով իշխանութիւնն զայրացնել չէ երբեք, այլ՝ անկեղծաւոր հաւատարմութեան իրական հաւաստեօք իւր սիրելեաց Վեհապետին հայրական գութն և ողորմած սիրոյ շահիլ։

Երկրորդ՝ ժողովրդեան անխելահաս եւ միամիտ մասը խրատեցէք եւ զգուշացուցէք որ չյանկնին ի ծուղակ թելադրութեանց, իսկ անխրատ ստահակներուն համար դուք հոգեւորականքդ դատախազ կանխեցէք կառավարութեան առջեւ՝ իբրև պատասխանատու ազգային հաւատարմութեան պատուոյն։

Երրորդ՝ մի՛ թոյլատրեք որ ժողովուրդն ասոր անոր անհատական խնդիրն բազմութեամբ ստանձնէ, ամբոխելով եւ ամբոխ կուտելով, այլ վարժեցուցէք որ անհատք իրենց անձնական խնդրոց համար կառավարութեան պատկանեալ ժողովոց դիմեն, զի բարեգութ Կայսեր կամաց հակառակ իւր հպատակներէն որոց որ կենաց, ընչից եւ պատուոյ դէմ ոճիր գործուի, յանցաւորք ի՛նչ աստիճանի եւ վիճակի ալ պատկանին, կը պատժուին։ Իսկ հանրական կամ կրօնական խնդիրներն ալ դուք ինքնին ստանձնեցէք պաշտպանապէս, տեղական ձեռնհաս դիւանաց դիմեցէք, եւ երբ տեղական իշխանութեան պաշտօնէից բռնած ընթացքէն գանգատելի պարագայ մը կունենաք, Պատրիարքարանիս միջնորդութեան դիմեցէք պատմելով իրողութիւնն ամենայն ճշդութեամբ եւ պարագայիւք, սակայն առանց երբեք չափազանցութեան։

Չորրորդ՝ ժողովրդեան մէջ եթէ գտնուին այնպիսիներ՝ որք ընկերներն վրէժ մը լուծելու ամբարիշտ կանխամտածութեամբ, և կամ ինքն իրեն համար անձնական շահու պատեհութիւն մը ստեղծելու յոռի խորհրդով առաջի կառավարութեան անիրաւ և անճիշդ զեկոյցներ կ՚ընեն, պատուէր տուէք և զգուշացուցէք, չգործեն այնպիսի պատրուակեալ հաւատարմութիւն՝ որ ընկեր կը կործանէ, և վայրապար կը զբաղեցնէ կառավարութիւնը։

Վերջապէս յանուն աստուածային սուրբ և առաքելական պատուիրանաց և ի փառս համբաւոյն հաւատարմութեան ազգին առաջի Օսմանեան փառապանծ գահոյն՝ կը պահանջեմ՝ զի որ ինչ պարտաւորութիւն քրիստոնեի է հանդէպ քաղաքային իշխանութեան ընդ որով կ՚ապրի, զայս միշտ քարոզեք ժողովրդեան և յորդորեք ի հաւատարմութիւն։ Այս է ազգին հանրութեան փափագն ու նպատակը, որպէս և Աստուծոյ կամքը։

Ողջ լերուք
Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
9 փետրուար 1894

Կրթական նախարարութիւնը վաւերացուցած է 145 կտոր դասագիրքեր հայերէն, օսմաներէն և ֆրանսերէն, արտօնելով անոնց գործածութիւնը թէ Կ. Պոլսոյ և թէ գաւառներու հայ վարժարանաց մէջ։ Այս դասագիրքերուն անունները քաղուած են յառաջագոյն Պատրիարքարանի կողմէ մատուցեալ ցուցակէ մը։

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ իւր շաբաթական նիստը կալաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ Հիւանդանոցի, Նարլըգաբուի և Գանտիլլի եկեղեցեաց վերաբերեալ կտակային և կալուածական խնդիրներով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդութիւն Ազգային Պատրիարքութեան

Արտաքին գործոց պաշտօնատան կողմէ Պատրիարքարանս ուղղեալ մի ծանուցագրի վրայ հարկ եղած է իմանալ թէ վերջին ատենները Փարիզի մէջ մեռնող հայազգի Եղիսաբեթ Բարսեղեանի ժառանգորդք ո՛յք ոմանք են։

Կը հրաւիրուին հանգուցելոյն ժառանգորդք, որ պաշտօնական վկայագիր ի ձեռին՝ ներկայանան Պատրիարքարանս։

23 փետրվար 1894
Պատրիարքարան Հայոց
Կ. Պոլիս՝ Գում-գաբու։   (Կնիք)

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Մայրաքաղաքիս ոստիկան-զինուորաց հրամանատար անուանեցաւ Ոստիկանութեան նախարարութեան Թղթակցութեանց դիւանին տնօրէն Սալիհ Սաճիդ էֆէնտի, որուն Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ։

Նոյն դիւանին տնօրէն անուանեցաւ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Ֆուատ պէյ, որուն Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագիտաց ժողովոյ անդամներէն Պրասու էֆէնտիի։

ՌԱՄԱԶԱՆ.— Նախընթաց իրիկուն լուսնոյ մահիկը տեսնուած չըլլալով, երէկ Շապան ամսոյ երեսուն օրն ամբողջացած նկատուեցաւ և այսօր սկսաւ Ռամազան ամիսը։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Շէյխ-իւլ-իսլամ էֆէնտին և բոլոր նախարարք այս իրիկուն կայս. պալատ երթալով իֆթար պիտի ընեն։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող բոլոր զօրաց վաշտերը Ռամազան ամսուն մէջ ամեն իրիկուն կարգաւ իֆթար պիտի ընեն կայս. պալատան մօտ Համիտիյէ մզկիթին հանդէպ պատրաստուած յատուկ վայրի մը մէջ։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ կայս. անձնական Գանձուն Նախարարութեան կողմէ ուտելիքներ բաշխուեցան աղքատաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ.—(Պաշտօնական Ցուցակ). Փետրուար 22ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչև փետրուար 23ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ ո՛չ դէպք պատահած է և ոչ ալ մահ։ Առաջուան բռնուածներէն մին ապաքինած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Փետր. 21էն Գալաքըլըէի շրջակայ գիւղերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Ափրիկեան Տրիպոլոյ մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ ըլլալով նոյն տեղւոյն համար որոշեալ քառասնորդ ժամու քարանթինան ջնջուած է՝ որոշմամբ Առողջապահական ժողովոյ։

—Առողջապահական ժողովոյ գեր-նախագահի փոխանորդ կարգուած է նոյն ժողովոյ անդամներէն Բօզօնի էֆէնտի, փոխանակ Հաճի Արիֆ պէյի որ Սուրրէ Էմինի կարգուած ըլլալով մօտոյ Հիճազ պիտի ուղեւորի։

ՄԱՔՍԱԽՈՅՍԵՐՈՒՆ ԴԷՄ.— Մուպաշիրը կը հաղորդէ թէ կայս. կառավարութիւնը որոշեր է Անատոլուի Նահանգներուն մէջ 35 պահականոց հաստատել, հեծելազօրաց գումարտակներու բնակութեան յատուկ, որոնք պիտի արգիլեն մաքսանենգութիւնը և արգիլուած նիւթերու ներմուծումը։

ՕՍՄ. ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ մէջ վերջերս տեղի ունեցած հաշուական բացի մը համար՝ Պետական Խորհրդոյ Նախնական դատարանին կողմէ տրուած վճիռը ջնջուած է՝ նոյն Խորհրդոյ վերաքննիչ ատենի նախընթաց օրուան նիստին մէջ, և որոշուած է որ Նախնական դատարանը վերստին տեսնէ նոյն դատը, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի օր։

ԿԱՐՆՈՅ նորընտիր կուսակալ Հաքքը փաշա, որ Տրապիզոն կը գտնուի, առջի օրը ճամբայ ելեր է իւր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Դրամատան հասութից յատկացեալ մասէն երկրագործութեան նախարարութեան յատուկ բաժնին ի հաշիւ կայս. Իրատէ մը արտօնած է երեք հազար ոսկի վճարել։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութեան պիտոյից ճիւղին սնտուկէն գողցուած դրամի մը համար նոյն վերատեսչութիւնը գրած է Դատական նախարարութեան՝ հարկ եղած գործողութիւնները կատարելու համար։

ԳԱՒԱՌԱՑ ու գաւառակաց մէջ կանանց յատուկ բանտեր կառուցանելու համար ձեռնհաս իշխանութեանց միջեւ բանակցութիւնք կը կատարուին։

ՍԵՎԱՍՏՈՊՈԼԻ օսմանեան հիւպատոս Իպրահիմ էֆէնտի, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտիի և թղթատարական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՃԱՊՈՆՑԻ Թօմացու իշխանն երէկ ևս Պոլսոյ կողմն անցնելով այցելեց Գաարիյէ մզկիթը։ Նոյնպէս պտոյտներ կատարեց Բերայի կողմն և Վոսփորի մէջ։

ՃԷՄԱԼ փաշա, հրամանատար ոստիկան-զինուորաց մայրաքաղաքիս, հանգստեան կոչուած է։

ԿԱՐԻՆԷՆ կը գրեն թէ արմտեաց յանձնաժողովոյ և Իտարէի ժողովոյ որոշմամբ, իւրաքանչիւր անձի օրական հարիւր տրամի հաշւով երեսուն օրուան բաւող արմտիք բաշխուած են եօթը հազարէ աւելի անձանց, որոց կարօտ վիճակն հաստատուած է։ Այս առթիւ բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Բասէն գաւառակը ղրկուած է երեք հազար քիլէ ցորեն։ Օվա գաւառակին կարօտելոց մէկ ցուցակը պատրաստուելու վրայ է, նոյն տեղն ալ ցորեն ղրկուելու համար։

ՊԷՐՈՒԹԻ և Դամասկոսի միջեւ տեղացած ձիւնին պատճառաւ ճեպընթաց կառաքերու երթեւեկութիւնք մէկ քանի օր դադրեր է, սակայն ընկերութեան կողմէ ղրկուած գործաւորք ճամբան բացած ըլլալով երթեւեկութիւնք վերսկսած են։

ԳԱՐԱՍԻԻ կառավարիչ Սարիմ պէյի եւ տեղւոյն կառավարական պաշտօնէից նկատմամբ բողոքներ եղած ըլլալով, քննիչ յանձնախումբ մը ղրկուած էր, որ յետ քննութեան հաստատած էր թէ այդ բողոքներ թշնամութեան արդիւնք են։ Արդ, Բ. Դրան հրամանաւ, տեղական կառավարութիւնը ձերբակալած է այդ բողոքոյ հեղինակներն, որք յետ օրինական գործողութեանց՝ պիտի պատժուին։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Գերմանիոյ Թանգարանին հնախոյզներէն Տօքթ. Քօլտէվէ և Ֆօն Լիւշան, որք կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն ստացած են Ատանայի նահանգին մէջ գտնուած Զինճիրլի անուն տեղը խուզարկութիւններ կատարել՝ հնութիւններ գտնելու համար, Պերլինէն ճամբայ ելած են։ Կայս. Թանգարանին կողմէ տեղեկութիւն առնուած ըլլալով, Վասիլաքի Միսթաքիտէս էֆէնտի, որ այդ հնախոյզներուն պիտի ընկերանայ, երէկ Իզմիր ուղեւորեցաւ, ուրկից գերմանացիներուն հետ Իսկէնտէրուն և անտի Զինճիրլի պիտի երթայ։ Խուզարկութիւնք երեք ամիս պիտի տեւեն։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.— Անգլիոյ դեսպան Սըր Ֆիլիփ Քըրրի նախընթաց իրիկուն հացկերոյթ մը տուաւ որուն ներկայ էին ֆրանսական դեսպանը, հոլանտական դեսպանն ու դեսպանուհին, սպանիական դեսպանը, Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Եաքովլեւ ու տիկինը, Սըր Արթիւր եւ Լէտի Նիքօլսըն եւ ուրիշ հրաւիրեալներ։

—Սերպիոյ դեսպան Վէյիճիթրովիչ գնդապետը՝ Սերպիոյ Աղեքսանդր Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ նախընթաց օր հացկերոյթ մը տուաւ որուն ներկայ էին դեսպանատան պաշտօնէութիւնը եւ սերպ գաղթականութեան երեւելիք։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑ.— Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը վերջերս այցելեց Համազգային Անկելանոցն, որուն շինուած մէկ քանի մասերն աչքէ անցնելով գոհունակութիւն յայտնեց։

—Նոյն շէնքին շրջակայքն ի մօտոյ պիտի սկսի կառուցումն պանդուխտներու հիւանդանոցին, որ չորս հարիւր անկողիններ պիտի պարունակէ։

—Շիշլիէն մինչեւ Համազգային Անկելանոց տանող խճուղւոյն երկու կողմերը ծառեր պիտի տնկուին։

—Համազգային Անկելանոցին շինութիւնը, որ օդերու զէշութեանը պատճառաւ դադրած էր, երէկ սկսաւ շարունակուիլ։

ՍՈՒՐԻՈՅ նահանգին մէջ նարինջի եւ լեմոնի ծառերուն վրայ տեսնուած հիւանդութիւնը քննելու համար մասնագէտ պաշտօնեայ մը ղրկուած է որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած ըլլալով հիւանդութիւնն սկսած է անհետիլ։

ԳՈՂԵՐՈՒ խումբ մը քանի մը գիշերէ ի վեր յանդուգն փորձեր կ՚ընէ մտնելու համար Բանկալթիի չիտակ ճամբուն վրայ գտնուած տուներ, Զինուորական վարժարանէն մինչեւ Շիշլի երկարող գծին վըրայ։ Չարագործները—որոնք կը կարծուին թէ վեց հոգի են,—նախորդ շաբթուն քանի մը տուներ մտան։ Տարակոյս չկայ որ ոստիկանութիւնը պիտի յաջողի ձերբակալել զանոնք։ (Մանզումէ)

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.— Լէմնոս կղզւոյ կառավարական արկղն յանձնուած դրամներու հետ մեճիտիյէի երկու կեղծ դրամներ գտնուած ըլլալով, արքունի Փողերանոցը ղրկուած են։ Յետ քննութեան հաստատուած է թէ այդ դրամներ օրինական ծանրութիւնը չունին և բաղադրութիւննին է անագ, կապար ու պղինձ։ Ներքին գործոց նախարարութիւնն առ այդ հարկ եղած հրահանգը ղրկած է Արշիպեղագոսի կղզեաց կուսակալութեան և միւս կողմէ գրած է բոլոր նահանգաց՝ ուշադրութիւն ընելու համար։

ՈՃԻՐՔ.—Նախընթաց գիշեր Պոլսոյ Վէֆա թաղին մէջ Մահմուտ անուն մարդ մը դանակով իւր կինը վիրաւորեց։ Մահմուտ թէեւ փախաւ, սակայն քիչ յետոյ ձերբակալուեցաւ։

—Առջի գիշերը Բերայի Փըլփըլը թաղին մէջ Միչօ անուն մարդ մը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Ստրանճի անուն անձը և փախաւ։

—Երեքշաբթի օրը ի Ղալաթիա գինեպան Գօսթի և երկաթագործ Գէորգ երկու մարդեր վիրաւորելով փախան։ Անոնցմէ Գօսթի ձերբակալուեցաւ։

Ա Զ Դ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քինաքինի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նկատմամբ կ՚ազդենք ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ընդունած են ժանտախտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդով տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կլինիկ փորձերը պարզ ապացուցած են թէ քինաքինը անունկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անիծեալ ախտին կանխատրամադրութենէն եւ անվնաս կ՚ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէս զի այս հրաշալի ըմպելիքը առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քինաքինին տեսակն ու տարիքը երաշխաւորուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քինաքինը որ կ՚ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քինաքինն է, իր նախնական նիւթին գերիվերոյութեանը, իր գիտական անբաղդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառաւ։

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի չըքանշաններ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50.000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քինաքիններ ունեցած են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամեն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕՍ քինաքինը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծիքներու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒԲԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիֆըրաթի խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 6 Մարտ.—Երեսփ. Ժողովը 40ի դէմ 195 քուէով վաւերացուց իտալեան արծաթ մանրուք դրամոց մասին Լատինական Միութեան Տէրութեանց հետ գոյացած կարգադրութիւնն, որ անցեալ նոյմ. ամսուն կնքուած էր ի Փարիզ։ Ելմտական նախարարն ըսաւ որ թէպէտ անհրաժեշտ պէտք մը չի տեսներ Լատինական Միութեան, բայց անոր եղծումն ալ չուզեր առ այժմ։

ՓԱՐԻԶ.— Երեսփ. ժողովոյ մէջ Պ. Թիւռէլ (Նաւապօլ գաւառէն) երկրագործական սակագնին վրայ խօսեցաւ, գանգատելով որ վարչութիւնը բան մը չըներ ֆրանսական գինիներու արտածման համար։ Պ. Պրուս (Բերբինեան) պահանջեց որ արհեստական գինիներու շինութիւնն արգիլուի։ Ուրիշ երեսփոխան մ՚ալ դատապարտեց մաքսերն, որք արհեստական ալքոլի շինութեան կը նպաստեն։

ՊԵՐԼԻՆ.— Խորհրդարանական յանձնախումբն ընդունեց Ռուսիոյ հետ կնքեալ պայմանագրին յարակից այն սակացոյցն որ ներածման մաքսերու կը վերաբերի։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Սերպիոյ թագաւորութեան տարեդարձին առթիւ դեսպանք եւ նախարարք խնդակցեցան թագաւորին։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 24 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 %
3 » Փարիզի	»	22 75
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		26 24
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	26 24
Կէս օրին	»	26 24
Թաճվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն	A. Սէրի	58
»	B. »	37 25
»	C. »	28
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Փօնս	» »	3 05
Օսմ. Շանժ է վալէօր	» »	4 10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	19 23
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	» »	310
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	109 50
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		39

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 7 Մարտ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 60
» » Նոր 3½ %	106 32
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	24 32
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	501 25
Քրիտիթէ Թիւրք (1890)	480
Օսմանեան Երկաթուղի	109 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	445 62
Պանք Օթօման	620
Քրէտի Լիօնէ	787 50
Իտալական Ռանթ 5 %	74 95
Եգիպտական միացեալ	525
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 195
Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսօլիտէ)	445
ԼՈՆՏՈՆ, 7 Մարտ	
Անգլ. քոնսօլիտէ Գ. Կ.	99 56
Օսմ. » Սէրի Դ.	24
» » » Ա.	58
» » » Բ.	37
» » » Գ.	25 12
Օսմ. փոխառութիւն 1871	105 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	102 75
Պանք Օթօման	14 68
Այտընի Երկաթուղի	14
Գասապայի Երկաթուղի	15 37
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	104
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչլտ)	105
Հելլենական 5 %	28 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 350
ՊԵՐԼԻՆ, 7 Մարտ	
Օսմանեան Երկաթուղի	104 30
Օսմ. Րէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 380
» Փարիզի »	80 90
ՎԻԵՆՆԱ, 7 Մարտ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	124 90
» Փարիզի	49 60
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	218
» Երկաթուղի	54 50

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 7 Մարտ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 62
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	24 20
Օսմ. Երկաթուղի	109 75
Օսմ. Րէժի	444 37
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Քրիտիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	619 37

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
(Շար. երէկի թուոյն)

Հանգուցեալ Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեանի այրին որդիք՝ 50 հոխա իւղ, 30 հոխա շաքար, 12 հոխա շէհրիյէ, 2½ հոխա օղի, 2½ հոխա վարդիջուր, 1 հոխա աճառ, 58 հոխա բաթմաէս, 200 հաւ, 850 հաւկիթ, 200 հատ պասթօն հաց, 200 հատ լէմոն, 15 հոխա կաթ, Բարեսէր տիկին ձեռամբ Ա. Խորասանճեանի 96 հոխա լուբիա, 80 հոխա բրինձ (անգլ.), Գառնիկ Սերովբեան նուիրեց 1 հորթ, Մկրտիչ Ամպարճեան՝ 1 ոչխար, Պաղտատի առաջնակարգ վաճառականներէն Յակոբ և Քերովբէ Գույումճեան այս տարի ևս 950 հոխա արմաւ, Չէնկիլէրցի Թաթոս Նալպանդեան՝ 103 հոխա գինի 1 հնդկահաւ, Տիգրան Թուրշուճեան՝ 123 հոխա բաթմաէս, Կեսարացի Սարգիս Գույումճեան, 15½ հոխա պաստեղ Ամասիոյ, Սարգիս Ծըրճըրեան՝ 10 հոխա պաստեղ Ամասիոյ, Բինկեանցի Պէյլիկի հացագործ Խաչատուր Սինանեան՝ 31 զոյգ հացի բուսուլա, Գաղատացի Պօղոս Եալտըզճեան 31 զոյգ հացի բուսուլա, Եաւրուեան—Խաղաղեան 9¼ հոխա թէյ, հանգուցեալ Մհր. Յակոբ Զաֆրազեանի հոգւոյն համար՝ իւր որդւոց կողմանէ՝ 98 հոխայ լուբիա, Տիկին Երանուհի Յ. Յակոբեան 16 հոխա շաքարեղէն որբանոցին համար. Բարեսէր տիկին մը՝ 1 ոսկեզօծ արծաթ խաչ (28 տրամ), Մինրան Փափազեան՝ 20 ծրար Թիրելի ամերիքան, Զմիւռնիացի Սահակ Աւետիքեան ձեռամբ Յովհաննէս Թորոսեանի՝ 38½ մեթր սեւ քաշմիր, Տիկին Երանուհի Ռ. Կիւմիւշկէրտեան՝ 1 չինի զօպա եւայլն, Առաքել Գաբրիէլեան՝ 15 օրինակ «Պըրկըւի վասիյէթնամէ», Պ. Պալէնց՝ 20 օրինակ «Նոր այբենարան պատկերազարդ ֆրանսերէն»։ Եազմաճի արհեստաւորք՝ ջանիւք եազմաճիներու քեահեայ Կիւլպէնէրի 315 հատ եազմա, Տ. Մանուէլ Տէր-Անդրէասեան՝ 30 օրինակ «Նուէր կաղանդի», Արմենակ Մանուկեան, ըստ իւր բարի սովորութեան, այս տարի եւս՝ 12 բաքէթ (10 թիւ) խասարը բամբակ մոմատան համար. Մագլըմեան—Մինթանճեան դեղավաճառք՝ 11 հատ թերմոմեթր։

Գաւառական նուիրատուութիւնք

Արսլանպէկի բարեպաշտ ազգայինք՝ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն Թաղ. խորհրդոյ՝ 196 օխա լուբիա, 76 օխա ձաւար, 15 օխա թանրիճ. Քերէմէթ գիւղի բարեսէր ազգայիններէ հաւաքեալ ջանիւք տեղւոյն Թաղ. խորհրդոյ՝ 54 օխա ձիթապտուղ, 52 օխա ձէթ. Կէյվէյու Միջագիւղի բարեպաշտ ազգայինք՝ նախաձեռնութեամբ Թաղ. Խորհրդոյն՝ 206 հոխա ձաւար, 14 հոխա բէօթիլ, Կիպրոսի բարեպաշտ ազգայիններէ հանգանակեալ շնորհիւ տեղւոյն Թաղ. խորհրդոյն՝ 187 հոխա չամիչ, Սիվրի Հիսարի բարեսէր ազգայիններէ ջանիւք Մհր. Յակոբ Տ. Ստեփանեանի՝ 90 զոյգ բրդէ գուլպայ։

Ի Դիւանէ Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր   Ատենապետ
Ս. Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ   Ռ. Յ. ԽՍԹԱՆՊՕԼԼՈՒԵԱՆ

ՆԿԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՅՎԱԶՈՎՍԿԻԻ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՒՆ

Ժուռնալ տը Սէն Բեդերսբուրգ հետեւեալ համակրական յօդուածը կը հրատարակէ մեծանուն ծովանկարիչին կազմակերպած նկարահանդէսին առթիւ:

Ի Ֆրանսա, Պալզաք կը կոչուէր «ամենէն բազմաբեղունը մեր վիպասաններուն»: Այս խօսքը կը նեղէր զայն: Պ. Այվազովսկի ա՛լ աւելի ճշդիւ կրնայ կոչուիլ էն բեղմնաւորը մեր նկարիչներուն, բայց այս խօսքը չի կրնար փաստել անոր, քանի որ այդ բեղմնաւորութեամբ մեծարանքներ կ՚ընդունի միայն: Իր նկարներ շատ բազմազան չեն, բայց ընդհանրապէս սքանչելի են իրենց տեսակին մէջ: Ծովային տեսակներու մէջ կը սահմանափակի մեծ մասամբ: Բայց ծովն ու ինք մ՚ինքան ծանօթ են իրարու: Ծովն իրեն կը յայտնէ իր բոլոր գաղտնիքները եւ ինքն ալ զանոնք մեզի կը յայտնէ նկարներու մէջ որք, ինչ ալ ըլլայ նիւթը, երանութեան զգացում մը կը թողուն միշտ մեր վրայ: Նոյն իսկ երբ տխուր տեսարաններ նկարէ, Պ. Այվազովսկի լաւատես մըն է և լաւ ազդեցութիւն կ՚ընէ մեր վրայ:

Իր այս տարուան—և նախորդ տարիներու մէկ քանիին ալ—գործերուն ցուցահանդէսը բացուեցաւ Նիքոլա պալատան մէջ, Ալեսիան հրապարակը, և կը պարունակէ տասնըութը նկարներ:

Պ. Այվազովսկի մեծվայելչութեան, ընդարձակութեան, անհունութեան մտապատկերն ունի. իր [illegible] մոռցած չէ: Այս անգամ ստեղծագործումը քայլ մըն ալ առաջացած է անոր վրայ. քառորդ կազմակերպումն է զոր մեզ կը նկարէ մեծ պատկերի մը մէջ որ աչքի կը զարնէ երբ մէկը մտնէ արդի նկարասրահը: Աւելի ընդարձակ անուն մը կը կրէ. Տիեզերք: Երեւակայեցէք տեղերքը, ընդարձակ աշխարհը, սահմանն միջոցը և ոչ թէ փոքր սեղմ աշխարհը զոր կ՚երեւակայէր Միքել-Անճելօ, այլ Տիեզերքը որպէս գիտութիւնը մեզ կը բացատրէ: Պ. Այվազովսկի չէ ընկրկած այս գաղափարին առջեւ: Իր Տիեզերքը, իրաւ, գիտական չէ, բայց նկարչական է, և անհունապէս կուտայ մեծին, անհունին զգացումը և մենք աւելին խնդրելու պէտք չունինք իրմէ:

Կը փոխադրէ մեզի անսահման միջոցին մէջտեղը: Ամեն բան մութ է, բայց թափանցիկ: Աստ անդ ցանցնուած մէկ քանի կէտեր լուսաղնտիկները կը ցուցնեն. անկիւն մը, փոքր մէծին երկրագունտ մը, այլ որուն մէկ մասին վրայ լոյսը կիսաբոլոր մը կը ձեւացնէ. ատիկա լուսինն է: Հանդիպակաց անկիւնը, երկրագունտի մը մէկ մասը քանի մը անհարթութիւններով, երկիրը կը ներկայացնէ: Թերաստուերին մէջն է, բայց լուսաշող ճառագայթ մը կը համնի հոն ու կը հանգչի: Լոյսը կեդրոնէն կուգայ, ուր լուսափայլ հրեշտակներու երկարաձիգ, անվերջանալի թափոր մը կը թաւալի ոլորապտոյտ, դէպի ձախ իջնելով: Այս ամենը կը սաւառնի միջոցին մէջ, անյեղ: Առջեւէն մեծ սպիտակ թեւերով հրեշտակներ. աւելի հեռուն, դէպի խորքին կեդրոնը, Արարիչը սպիտակամօրուս ծերունիի մը գիծագծերով, գլուխն ընդ առաջ, բազկատարած, սքանչանալով աշխարհի վրայ զոր իր խօսքը դուրս հանած էր անէութենէն և հանելով իր ձեռակերտին վրայ: Հրեշտակներու խումբը կը շրջապատէ զինքը և իրեն կը հետեւի: Ինչ որ ալ ըլլայ նկարչին գաղափարը, տպաւորութիւնը իրօք սխրազդեցիկ է:

Ծովը չի պատկերանար հոս: Այս նկարահանդէսին մէջ երկու պատկերներ ալ կան ուր Պ. Այվազովսկի չէ արտայայտած իր մեծ բարեկամը, ծովը: Թիւ 2 նկարը կը ներկայացնէ ցից ժայռ մը՝ անյատակ անդունդի մը եզրը: Աջակողմը, լեռան մեծ ճամբայ մը ուր գեղացի մը բեռնաւորուած էշու մը կ՚առաջնորդէ: Կեդրոնը, կրանիթեայ ժայռի մը վրայ, Տանդէ, կարմիր սաբազով, դէպ իրեն կը ձգէ անհեթեթ ձեւով ամպերու վրայ նստած գծագրիչի մը ակնարկը: Վարը, Բաւարանէն չորս ոստանաւորներ՝ ռուսերէն թարգմանութեամբ:

Ծովը նոյնպէս բացակայ է թիւ 10 նկարէն, որ Փոքր-Ռուսիոյ գիւղանկար մը կը ներկայացնէ: Սէթեր, կեդրոնը հիւղակ մը, յոյժ անկիւնաւոր ծածկոյթով, պատերը կրածեփուած. ուրիշ տուներ աւելի հեռուն, ծառերուն մէջ: Հիւղակին դրանը առջեւ գոյնզգոյն հագուստներով կիներու եւ երիկ մարդերու խումբ մը: Այս երկու պատկերները շատ խնամով պատրաստուած են, ախորժ կ՚ազդեն ակնարկին և յարթական բողոք մըն են անոնց դէմ որք կուզեն Պ. Այվազովսկին սահմանափակել միայն ծովանկարներու մէջ:

Միւս պատկերները մի միայն ծովային են: Անոնցմէ վերը Խրիմի պատերազմին կը վերաբերին: Հոս կը տեսնենք Նախիմով ծովակալին տորմիղը որ կը նաւարկէ առագաստալիր. աւելի հեռուն նոյն նաւատորմն է որ Սեվաստաբոլի ծովածոցը կը դառնայ: Ուրիշ պատկեր մը, ի ցոյց կը դնէ մեծ խաչը այն հողակոյտին վրայ դրուած ուր սպանուեցաւ Քօրնիլով ծովակալը: 18 րդ նկարը կը ներկայացնէ Քօռնիլով ծովակալը, Մալաքոֆի բերդին վրայ: Ասոնց մէջ էն ընտրելագոյնն է այն նկարը որ կը ներկայացնէ Անգլիական տորմիղը, մոլեգին ծովէ մը ալեկոծ, Պալաքլավայի մօտ: Հոս [illegible] իր տարրին մէջն է, ծովն ահռելիօրէն յուզուած է, նաւերը, զարհուրագին, կը կքին փոթորկին ներքեւ, որ ամէն դի կը մէջ զանոնք. կոհակները կատաղօրէն կը յուզուին, կը հավիժին ու մեղմիւ կը ցցուին փրփրադէզ կատարներով: Մարդ պահ մը դիտելով զայն, իր ներսիդին կը զգայ այդ ծածանուտ զանգուածներուն շարժումը:

Ծովն ալեկոծ կ՚երեւայ ուրիշ նկարի մը վրայ: Բ—եան չոգենաւը մեկենմէկ շրջապատուած է ծովային մրրկով, Սեվաստաբոլի մօտ, 1893 դեկտեմբերին, եւ սաստիկ կը տատանի ճամբէն մոլորած: Ուրիշ նկարներ ծովը կը ներկայացնեն անդորր ու անուշ: Ծովեզրն իջած են: Ծովը գարձեալ հանդարտ կը գտնենք Նաբոլիի ծովածոցին մէջ, լուսնկամուտին: Վեզուվը կը մխայ խորը, բայց առջեւի տեսարանն հանդիսաւոր, ծով հանդարտութեան քաղցր տպաւորութիւն մը կը ներշնչէ: Նմանօրինակ զգացում մը կը բուրէ այն նկարէն որ կը ներկայացնէ յոյն ծովահէններ, համեմատապէս խաղաղ ծովի մը եզրին սպասելով այն վայրկեանին ուր գործի պիտի սկսէին: Ծովն աւելի անուշ է, բայց խորապէս քնքուշ հանդամանք մը ունի Ալեքանդրի մօտ:

Այնքան յաճախ առիթ ունեցած ենք գնահատել Պ. Այվազովսկիի տաղանդը, իր համբաւն այնքան լաւ հաստատուած է որ աւելորդ կ՚երեւայ մեզ ուրիշ բան մը աւելցնել իր գործերուն այս յիշատակութեանը վրայ: Այժմու նկարահանդէսը կազմակերպուած է արուեստագէտ Տիկնանց Ակումբին կողմէ, տիկին Կուռաքինի նախագահութեանը տակ, և արդիւնքն յատկացուած է կարօտ արուեստագէտներու, անոնց այրիներուն ու որբերուն:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՋԵՐՄՈՒԹԻՒՆ.—ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ.—ՕԴԱՓՈԽ ԳՈՐԾԻ.—ՎԱՌԱՐԱՆ.—ԿՐԱԿԱՐԱՆ.—ՇՈԳԻՈՎ ԵՒ ՏԱՔ ՕԴՈՎ ՋԵՐՄՈՒԹԻՒՆ.—ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Ձմեռ եղանակին կամ ցուրտ ժամանակներու մէջ մեր մարմինը ցուրտի արտաքին ազդեցութենէ ազատ պահելու համար ջերմութեան պէտք ունինք միշտ և այս ջերմութիւնը արհեստական զանազան միջոցներով կարող ենք ձեռք բերել. բայց և այնպէս այս միջոցներուն վրայ խօսելէ առաջ, կուզեմ մի քանի խօսք ընել ջերմութեան աստիճաններուն վրայ ինչպէս, մեր տուներու մէջ, ամենօրեայ սենեակներուն համար առ հասարակ 16—17 աստիճան, ննջասենեակներու համար 12—16 և ոչ աւելի, հիւանդաց սենեակներուն և մանաւանդ հիւանդանոցներու համար սովորական աստիճանը լինելու է 18—20: Տաքութեան այս աստիճանները կրնանք գիտնալ միայն ջերմաչափ գործիքին միջոցաւ, որ կախուած պէտք է ըլլայ սենեակին մէջ պատին վրայ, վառարանին բաւական մօտիկը. եթէ կարելի չըլլայ այս գործիքը ունենալ՝ բաւական է վառարանին վրայ կամ քիչ մը հեռուն սեղանի մը վրայ ջրալից աման մը կամ քիչ մը բացախ դնել: Աւելի աղէկ է, եթէ սենեակին մէջ ջերմաչափ գործին գտնուի ալ, այն ատեն օդը միշտ բարեխառն աստիճանի մէջ եւ մաքուր պահելու համար, օդափոխ գործի մը զետեղել առաստաղին մօտ պատին վրայ, որպէս զի չափազանց տաք և ապականեալ օդը փոխուելով՝ հոն գտնուողներուն նեղութիւն չը պատճառէ և ոչ ալ հիւանդութիւնը արգիլէ: «Սենեակի մը ընդարձակութիւնը կարեւոր է միշտ, նոյնքան և աւելի կարեւոր է անոր օդաւոր լինելը, վասն զի օդափոխ միջոցներէ զուրկ եղող սենեակի մը ընդարձակութիւնը՝ երբեք արժէք չունի առողջապահիկ տեսակէտով»:

* * *

Սենեակի մը դուռները եւ պատուհանները, երբ օդափոխ գործի կը ծառայեն, ատեն ատեն բանալու է զանոնք օդը փոխելու համար:

Լաւ քաշող վառարան մը եւ կամ ծխնելոյզ մը՝ արդէն կը ծառայեն իբր օդափոխ գործի: Ամենէն լաւ միջոցն է օդափոխ գործի մը զետեղել սենեակին մէջ և սա այնչափ պարզ եւ դիւրին է որ ամէն մարդ կրնայ ի գործ դնել իր տանը մէջ, ամեն սենեակներուն համար ալ:

«Օդափոխ գործին սենեակին մէջ առաստաղին մօտ զետեղուած շրջուն անիւ մը կամ կափարիչով մեծկակ ծակ մ՚է: Այս անիւը կը բաղկանայ մէկ քանի կարգ թիթեղեայ կամ միքայի բարակ թերթիկներէ որ դրսի օդին հետ հաղորդակցութիւն ունի, այնպէս որ ապականեալ օդը դուրս ելնելով, մաքուր և ազատ օդ կը մտնէ, ինչպէս՝ երբ սենեակին անմաքուր օդը դուրս ելնէ, այս անիւը կը դառնայ եւ թերթիկները կը բացուին (այս թերթեր արդէն ներսէն դուրս կը բացուին) եւ բաց կը մնան. երբ դրսէն ներս օդոյ հակառակ հոսանք մը ըլլայ իսկոյն կը գոցուին»:

* * *

Տաքութիւն յառաջ բերելու համար, ամէն տեղ կը գործածուին առ հասարակ վառարան եւ կրակարան: Ձմեռուան ցրտէն պատսպարուելու համար պէտք է որ սենեակներուն մէջ վառարան դնենք: Վառարանները զանազան տեսակ են, ընդհանրապէս գործածուածներն են մետաղեայ եւ յախճապակեայ վառարաններն: Վառարաններու գործածութիւնը միշտ օգտակար է առողջապահիկ տեսակէտով, սակայն ասոնք ալ ունին իրենց մնասները զորս կ՚ուզեմ ցոյց տալ—վառարանները եթէ սաստիկ վառենք, անհամբերելի տաքութիւն մը յառաջ կը բերեն որ այն տեղի օդը սաստկապէս կը չորցնէ, կ՚ապականէ. նոյն իսկ մետաղեայ վառարանները՝ որ գէշ հոտ մ՚ալ կը տարածեն սենեակին մէջ, սաստիկ գլխու ցաւեր կը պատճառեն. այս պատճառաւ մետաղեայ վառարանները յարգի չեն նկատուած:

Յախճապակեայ վառարանները (չինի սօպա) ամենէ աւելի յարգի են, սա առաւելութեամբ միայն որ շատ ուշ կը տաքնան եւ երկար ատեն կը պահեն իրենց տաքութիւնը, մինչդեռ առաջինները շատ շուտ կը տաքնան և շուտ ալ կը պաղին: Վառարան դրուած սենեակներուն մէջ, օդը բարեխառնելու համար վառարանին վրայ քիչ մը աւազ լեցնելու և կամ ինչպէս ըսինք, վառարանին վրայ կամ քիչ մը հեռուն ջրով լի աման մը դնելու է:

«Ի՞նչ է արդեօք աւազին եւ ջուրին օգուտները:—Աւազը միշտ դէպ իրեն կը քաշէ տաքութեան աւելորդ մասը եւ այսպէսով կը բարեխառնէ այն սենեակին օդը: Ջուրը, ջերմութեամբ ծանր ծանր գոլորշիանալով, սենեակին մէջ կը տարածուի, այն տեղի օդը մաքրելով հանդերձ զգալապէս կը բարեխառնէ և հաճելի տաքութիւն մը յառաջ կը բերէ, առանց երբէք մնասելու առողջութեան»:

Ամառնային շատ տաք օրերու մէջ ալ հաճելի զովութիւն մը յառաջ բերելու համար, դարձեալ, սենեակին մէջ ջրալից աման մը դնելու է. երբեմն այս ամանին մէջ ունենալ կանանչ ճիւղեր (սէօյիւտ աղաճը) զետեղելու է, միայն թէ մէկ քանի օրը անգամ մը այս ճիւղերը նորոգել պէտք է և գիշերները՝ նստելու կամ պառկելու սենեակէն դուրս հանելու է զանոնք, որովհետեւ կանանչեղէնները գիշեր ատեն ածխաթթու կազը կ՚արտահանեն: Ջուրը գոլորշիանալով, այն տեղի օդը կը զովացնէ և կանանչեղէնները՝ որ արեւուն ազդեցութեամբ թթուածին կազը կ՚արտադրեն, կը նպաստեն օդին կատարեալ մաքրութեան»:

Վառարանները լաւ քաշող ըլլալու են, և այս գիտնալու համար՝ բաւական է վառարանը վառուած ատեն դրանը մօտ վառուած լուցկի մը, մոմ մը կամ թղթի կտոր մը մօտեցնել. եթէ լուցկիին և մոմին բոցերը կամ թղթին կտորը ներս քաշուին, պիտի հասկնանք թէ վառարանը լաւ քաշող է:

Պարզ կրակարաններ (մանղալ) առհասարակ ամեն տեղ կը գործածուին, բայց վառարանի մը չափ գործ չեն կրնար տեսնել: Սենեակի մը մէջ դրուած առանձին կրակարան մը երբեմն չի բաւեր հոն գտնուողները տաքցնելու, ինչու որ սենեակը կատարելապէս տաքցնելու չափ տաքութիւն չի կրնար յառաջ բերել:

Այս տեսակ կրակարաններու գործածութիւնը ամէն ատեն վտանգաւոր ալ է, շատ ժամանակ մահաբեր վտանգներ կը պատճառեն: Ցայտնի է թէ, այս տեսակ կրակարաններու համար վառելի նիւթը ընդհանրապէս փայտածուխ է, հա՞րկ է ըսել թէ ածուխը լաւ մը չը վառած եւ ամբողջովին կրակ չեղած սենեակէն ներս առնել երբեք ներելի չէ: Կրակարանէն ելած կարմրագոյն եւ կապոյտ բոցերը կազեր կը պարունակեն որք ճշմարիտ թոյն մ՚են եւ կ՚ազդեն մեր մարմնոյն. կը պարունակեն գլխաւորաբար ածխային թթու (acide carbonique) եւ ածխային թթուիտ (oxyde de carbone) ըսուած թունաւորիչ կազերը:

Այս երկու կազերն տարածուելով սենեակին մէջ, այն տեղի օդը կ՚ապականեն հետեւաբար եւ շնչառութիւնը կը մնասուի: (*)

* * *

Տաք օդով ջերմութիւն.—Ջերմութեան այս կերպը ընդհանրապէս կը գործածուի մեծամեծ եւ ընդարձակ շէնքերու մէջ, ինչպէս պանդոկներու, զօրանոցներու, թատրոններու, եկեղեցիներու, հիւանդանոցներու եւն. մէջ: Կը բաղկանայ վառարանէ մը և ջերմաբեր խողովակներէ և որուն կ՚ըսուի նաեւ ջերմաբաշխ (calorifère): Այս խողովակները պատերուն մէջ հաստատուած ըլլալով ամեն սենեակներուն մէջ բաժնուած են, իրենց տաքութիւնը կ՚ընդունին շէնքին ստորնայարկը զետեղուած խոշոր վառարանէ մը կամ հնոցէ մը, այնպէս որ այս խողովակները տաքնալով՝ հաղորդակցութիւն ունեցած սենեակներուն մէջ տաք օդ կը տարածեն և այն տեղի օդը մաքրելու և բարեխառնելու համար, դարձեալ օդափոխ գործի մը կամ առաստաղին մօտ օդահան ծակեր և կամ այս նպատակաւ ուրիշ մասնաւոր խողովակներ զետեղելու է: Այս միջոց շատ յարգի նկատուած է առողջապահիկ տեսակէտով և շատ տեղեր ալ գործադրելի դարձած է:

Շոգիով ջերմութիւն.—Կը բաղկանայ ջրալից կաթսայէ մը որ զետեղուած է հնոցի մը վրայ, շէնքին մէջ՝ ստորնայարկը և կամ շէնքէն դուրս մասնաւոր տեղ մը:

Ջուրի եռալովը գոյացած շոգին, յատուկ խողովակներով, որք պատերուն մէջ հաստատուած են, սենեակները կը տարածուի մասնաւոր ծորակներու միջոցաւ և այն տեղի օդը հաւասարապէս կը տաքցնէ: Ջրաշոգին՝ սենեակին մէջ խոնաւութիւն յառաջ բերելուն համար, այս միջոցս այնչափ յարգի և օգտակար չէ նկատուած:

ՏՈՔԹ. Յ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Մալկարա

(*) Թոքերն՝ որք կը գտնուին լանջքին մէջ, երկու հատ են եւ կը ծառայեն շնչառութեան: Ամէն մէկ շնչառութեամբ 500 խ. հ. մեթր (կէս լիտր) օդ կը ներշնչենք, մէկ վայրկեանի մէջ 18-20 անգամ ներշնչութիւն ընելով: Մեր շնչած օդը կը պարունակէ 23 մաս թթուածին և 4-6 $^0/_{000}$ ածխային թթու. եթէ օդը ապականի այն ատեն այս կազերն իրենց սովորական քանակութիւնը կորսնցնելով, 23 մաս թթուածնի փոխարէն 18 մաս եւ ածխային թթուն ալ որոշեալ չափէն $4^0/_{00}$ կը բարձրանայ որ այլ եւս այն օդը անշնչելի կը դառնայ, գիտնալով որ չափահաս մարդ մը օրուան մէջ 24 ժամէն կ՚սպառէ 740 կրամ թթուածին եւ 847 կրամ ածխային թթու կ՚արտաբերէ, մէկ վայրկեանի մէջ 18-20 անգամ շնչառութեամբ միայն:

Աստի անդի

ԲԵՄԻՆ ՎՐԱՅ ՄԱՀ

Հռչակաւոր երգչուհի մը, տիկին Բաթէյ (պէտք չէ շփոթել Բաթիի հետ) արտասովոր պարագաներու մէջ մեռաւ: Կրնայ ըսուիլ թէ իր յաջողութեան հետեւանօք մեռաւ: Հրաժեշտի պտոյտ մը կը կատարէր Անգլիոյ մէջ: Փետրուար 14ին Շէֆիլտ հասնելով՝ 15ի գիշերը յաջող ներկայացում մը կուտար: Իր գոհունակութիւնը ցուցնելու համար իր սքանչացողներուն, որք անդադար կը կանչէին զինքը, նշան ըրաւ թէ հատուած մըն ալ պիտի երգէր, թէեւ շատ մը յաւելուածներ երգած ըլլար արդէն: Լռութիւնը վերահաստատուեցաւ. երգչուհին սկսաւ, սաստիկ յուզուած, և երբ հասաւ «Կը տեսնեմ զինքն հոն փռուած, դիակի մը պէս» բառերուն, գետին ինկաւ նուաղած: Իր կարապի երգն էր. ա՛լ բնաւ բառ մը չարտասանեց և յաջորդ օրը հոգին աւանդեց: Իր մահուան ֆիզիքական պատճառը կ՚երեւայ թէ ուղեղի կաթուած մըն է:

Տիկին Ճէն Բաթէյ Լոնտոն ծնած էր 1842ին: Մեծ յաջողութիւն ունեցաւ մանաւանդ հոգերգութեան (օռաթորիօ) մէջ Անգլիա, Աւստրալիա և Միացեալ-Նահանգները: 1875ին Փարիզի քոնսէրվաթուարը պատւոյ միտալ մը տուած էր իրեն:

ՀԱՄԲՈՒՐԵԼՈՒ ԱՆՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆԸ

Մանչեսթըրի ոստիկանական դատարանը ամենամեծ գին կը դնէ համբոյրներուն վրայ: Մէկ ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց երիտասարդ Ճօրճ Ետնը, տասնըհինգ տարեկան մանկամարդ սիրուն աղջիկ մը համբուրած ըլլալուն համար բռնութեամբ. սոսկալի ծանրացուցիչ. յանցանքը կիրակի օր մը գործուած էր:

Եւնոտ չէ կրցեր իր կարծիքին քաջութիւնն ունենալ մինչեւ վերջը. դատարանին առջեւ ելեր է երկչոտութեամբ լի և ջանացեր է իր յանցանքը նետել կանանց գերձակի մը վրայ որ արհեստին ուժովը անդիմադրելի ըրած էր մանկամարդ աղջիկը. բայց ի զուր յայտնեց թէ ակնախտիղ քօրսաժը և նոյն իսկ շնորհագեղ գլխարկը կապտած էին իր երեւակայութիւնը: Այս փաստերը բնաւ ազդեցութիւն չունեցան, և յանցապարտին խրատ տրուեցաւ որ՝ երեսուն օր խոնաւ յարդին վրայ խորհելէն ետքը՝ հանդարտ թողու մանկամարդ աղջիկները եւ լուրջ ասպարէզ մը ընտրէ, փոխանակ ուրիշ բաներ գրկելու:

ԱՄԵՆԷՆ ԼԱՒ ՍՆՈՒՑՈՒԱԾ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՈՐՆ Է

Բէլ Մէլ Կազէթ այս խորագրին տակ հետաքրքրաշարժ ուսումնասիրութիւն մը կը հրատարակէ Մեծն-Բրիտանիոյ և ցամաքային Եւրոպիոյ ընդհանուր վիճակագիրներուն համեմատ: Անգլիացի մը տարին իր սնունդին համար կը ծախսէ 240 ֆր. ֆրանսացի մը 235 ֆր. գերման մը 210 ֆր. Սպանիացի մը 165, իտալացի մը 120, ռուս մը 115: Բայց, կ՚ըսէ Տէղթ, ամենէն խոշոր գումարներն իսկ չեն ցուցներ բնականաբար թէ սնունդներն աւելի առատ և աւելի աղէ՞կ են. պարզապէս կրնան ցոյց տալ անոնց աւելի սղութիւնը: Այս տարակոյսը բառնալու համար պէտք է գիտնալ սպառուած սնունդներուն քանակները: Հացը նախ: Ի Ռուսիա, մարդ գլուխ տարին 635 հաց կ՚ըսնայ, 560 ի Գերմանիա, 540 ի Ֆրանսա, 480 ի Սպանիա, 400 յԻտալիա, 380 յԱնգլիա: Աւասիկ միսը. Անգլիացին տարուան մէջ 109 օխա կուտէ, մինչ ֆրանսացին 77 օխա, գերմանացին 64, ռուսը 51 և իտալացին 26. «ըսէ ինձ թէ ի՛նչ կուտես, ես ըսեմ թէ ի՛նչ ես»: Պրիյա-Սավարէնի առածը բաւական ճիշդ կը ստուգուի: Անգլիացին շատ միս կուտէ, ֆրանսացին ամէն բանի մէջ չափաւոր է, և իտալացին յոյսով կ՚ապրի: Բայց աւասիկ անակնկալ մանրամասնութիւն մը: Անգլիացին հինգ անգամ աւելի շաքար կը սպառէ քան ֆրանսացին կամ գերմանը, և տասն անգամ աւելի քան ռուսը:

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Հանրային Պարտուց փոփոխեալ արժէթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ օսմ. հանրային պարտուց վարչական խորհուրդին մարտ 3(Ն.Տ.) թուականով տուած որոշման համեմատ, իրենց արժէթուղթերուն անուանական արժէքին կէս առ հարիւր ($^1/_2$ $^0/_0$) տոկոս մը պիտի վճարուի:

Ուստի, 1894 մարտ 1/13էն սկսեալ պարտին իրենց թուղթերուն թիւ 21 կտրոնները ներկայացնել սովորական պորդերօներուն հետ Օսմ. կայս. Պանքան, Պոլիս, Թարաքճըլար փողոց, թիւ 15, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը ժամը 10էն մինչեւ կէս օրէն 2 ժամ ետքը (Ը. Ն.):

Յիշեալ կտրոններուն փոխարէն, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի իրենց որով 10 օր ետքը տոկոսները պիտի գանձեն:

Կ. Պոլիս 20 փետր. 94   2—3

ՆՈՐ ԳԻՒՏ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԱԿՌԱՅԻ ԼԻՆՏԵՐՈՒ

ԱԼԻՔՍԱՆ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ

Արհեստական ակռաներու յատուկ նորահնար լինտեր՝ երեւցած մասը միակտուր կիտուածէ (էմայ): Ո՛չ մէկ ձեւի մէջ քաուչու (լաստիկ) չեն պարունակեր բնաւ: Դիւրաւոր առաւելութիւն բերնէ հանելու և լուալու պէտք չունին: Իւրաքանչիւր մարդու իր լինտերու մազգոնին ու անոնց ուստացիկ ելեւէջներովը կը պատրաստուի, այնպէս որ կարելի չէ արհեստականը բնականէն զանազանել: Իսկ ներսի մասերը 24 այար միակտուր ոսկիէ:

Առողջապահական տեսակէտով կայս. բժշկական վարժարանի ժողովէն քննուած և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն 15 տարուան համար հնարիչի արտօնութիւն տրուած է:

Արդոյ հասարակութեան կ՚ընծայեմ՝ արհեստական ակռաներու գործածութեան այն դիւրութիւնները որք մինչեւ ցարդ տեսնուած չեն բնաւ: Կը շինեմ ամբողջ կամ անջատ շարքեր՝ առանց զսպանակի, առջի օրերէն կատարեալ արտասանութիւն, հանգիստ ծամողութիւն և դիմացկունութիւն երաշխաւորեալ, մինչեւ վերջը առանց փոփոխութեան բերնի մէջ: Ազատ, հոտէ, կոտրելէ բոլորովին զերծ: Ամբողջ կզակ մը՝ թէ՛ վերի և թէ՛ վարի մասեր 14էն 18 տիրէմ ծանրութեամբ:

Դիմել, բաց ի կիրակէէ, ամէն օր ժամ 4էն 10 (Ը. Թ.) Բերա, Թագսիմ փողոց, թիւ 3:   982   6—28

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Դիւրութիւն ընծայելու համար այն հիւանդաց որք կը փափաքին երեք չորս փորձառու եւ ճարտար բժիշկներ ի մի հաւաքելով խորհրդակցութիւններ կատարել եւ իրենց հին կամ նոր հիւանդութիւններուն արագապէս դարման ստանալ, այս անգամ Պոլիս, Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դէմ ԽՄՈՐՃԵԱՆ Դեղարանին մէջ խորհրդակցութեան սենեակներ պատրաստուած են յատուկ Բշ. Դշ. և Ուր. օրերը ժամը 9էն 11 (Ը. Թ.) փորձ բժիշկներ հաւաքուելով դիմող ամէն տեսակ հիւանդները խորհրդակցութեամբ պիտի դարմանեն չափաւոր այցելագինով:

Դեղարանէն կարելի է տեղեկութիւն ստանալ խորհրդակցութեան մասնակցող բժիշկներուն անուանց վրայ: 963

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թիմոլի խան
ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասոլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիկոսիա	Իզմիր
Ալեքսանդրիա	Գոնիա	Ուշաք	Սոֆիա
Ադրնպոլիս	Լառնագա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Դանիզլի	Բօր-Սաիտ	

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն առակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշւով:

Դրամազեղջ արժէթուղթերու:

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, փարթաթուղթերու և հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ:

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու:

Գանձում կտրոններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ: Վաճառում եւ գնում դրամներու:

Օսմ. կայս. Պանքան կ՚ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2$^1/_2$ $^0/_0$ մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.

Տարին 1$^1/_2$ $^0/_0$ վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 $^0/_0$ երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար:

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ատի փոխատուութիւններ կ՚ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ՚ընդունի իբր աւանդ:

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն: Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտատուղթեր, օսմանեան պարտատուղթեր, հելլենական պարտատուղթեր, [illegible] պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն:

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ՚ընդունին, ընթացիկ հաշւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3$^0/_0$ տոկոսով:

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ն. ԱՆՏՐԻՕՄԵՆՈՍ

Ի ԲԵՐԱ   Ի ՊՈԼԻՍ

Մեծ փողոց 283   Սուլթ. Պայազիտ [illegible] 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա: Այս նոր հաստատութիւնը լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերացիներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած: Գործածականներս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ:

[illegible] փոփոխութիւն մը եւ լուսանկարչական գործիներուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ կլիշէներս լաւագոյնս պիտի յաջողին:

Այս ըսածներուս ճշդութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ փաստելու համար:

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին:

Գիները համեմատապէս չափաւոր են:

822   71—100

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանր. Պարտուց վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ սկսեալ 1894 մարտ 1/13էն կէս առ հարիւր ($^1/_2$ $^0/_0$) տոկոս մը պիտի վճարուի Օսմ. Հանրային պարտուց փոփոխեալ արժէթուղթերուն թիւ 21 կտրոնին վրայ:

Յիշեալ արժէթուղթերուն վրայ տոկոսներուն վճարումը պիտի կատարուի կտրոններուն վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ մինչեւ 1894 օգոստոս 12:

Այս պայմանաժամն անցնելէ ետք՝ Պոլսոյ մէջ միայն վճարելի պիտի ըլլան:

Կ. Պոլիս 20 փետր. 94   2—3

ՏՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ

ԹԷՓԷ ՊԱՇԸ, ՓԱՍՍԱԺ Տ'ԱՆՏՈՒՍ

(Կից Խալաչեան դեղատան)

Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ: Մասնաւոր խնամք ծննդաբերական եւ ջղային հիւանդութեանց: Կ՚ընդունի Բշ. Դշ. եւ Ուր. օրերն յետ միջօրէի ժամ 7էն 10 (Ը. Թ). Հինգշաբթի օրերը միեւնոյն ժամերուն ձրի:

Գշ. Եշ. և Շբ. օրերն առաւօտեան ժամ 3էն 4, Մէրհամէթճեան դեղարանն (Պահճէ գաբու):   960

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Թիւչիւր Ապտուլլահ խան, Թիւ 4. Մարրուճըլար իչի, Ստամպոլ. Ամէն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրէնութիւնը:

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց եւ մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամեն կարգի եւ տեսակի աղերսագիր, իթիրազ, լայիհա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական եւ վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր եւ այլն:

Ընծայուած է ամէն միջոց եւ ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց եւ Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական եւ ընկերական նմանօրինակ ամեն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. ֆրանս. անգլ. գերմ. ռուս. իտալ. եբրայ. և պուլղ. լեզուօք:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի:

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուոյ. Տոմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տումարաց:

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն երաշխաւորեալ: 958

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ բոլորովին զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու [illegible] համար բժշկաց կողմանէ իսկ անհրաժեշտ պատրաստուած օղին եւ մաստիգան՝ ՄԻՍՔԷԹ անուամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գինով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը: Ի Ղալաթիա օսմ. Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտտինի Էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները: Բերայի նշանաւոր գարեջրատուները: Ղալաթիա Դօմինօն խանին մէջ Փօղոս աղայի ճաշարանը: Վոյվօտա փողոց թիւ 9, Քիւրէքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը: Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 գրօսարանը: Մոմխանէ փողոց թիւ 111 Մակազէն Իւս խանութը: Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը: Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Ստեփանի հաճի Գօսթիի խանութը: Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12: Ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 24: Մեծ Շուկայ Մահմուտփաշաճըլար փողոց Թօրամլեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հաճօբուլօ շուկային մէջ թիւ 10: Ղալաթա Սէրայի կից թիւ 57: Ղալաթա Սէրայի դէմի փողոցը Քրիտոսի թիւ 6 խանութը: Հալէպ Չարշըյի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սալիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սերոբէ Անանեանի թիւ 40 մթերանոցը: Ի Գում-գաբու Սթասիօն ճատտէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը: Ի Լանկայ Թուլումպա Մէյտան Մարտիրոս աղայի թիւ 113 գրօսարանը, Սանտրը պուլը 49 թիւ Սիմոն աղային գազինոն, Դատը գիւղ նաւամատոյցին վրայի անուշեղինաց խանութը եւ Զարիչը իչի Թուլումպա փողոց զարեջուրի խանութը Մազրի գիւղ երկաթուղոյ կայարանի դէմի պարագան:

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ: 691

Ֆլամինեան չոգենաւը, նաւապետ Բրիօր, Լիվըրբուլէն աստ կը հասնի ընդհանուր վաճառքով դէպ ի մարտ 12: Գործակալ. Էճէպլըն եւ Ֆլամինեան ընկ.

ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզագ անպարը իչուն ալընաճագ թավուգ, հինտի վէ պու կիպի հայվանաթըն մինագասասընա պաշլանըլաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպէհ կիւնլէրի Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

309 շուպաթ 21   3—3

ԻԼԱՆ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի խատէմէլէրի իչուն եաբտըրըլաճագ մա գարոթ 8 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմը 548 վէ օտաճըլարը իչուն 15 թագըմ եալընըզ սէթրի վէ բանթալօնըն պէհէր թագըմը 320 ղրշ.ա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մարտըն 3իւնճի բէնշէնպէհ կիւնի իհալէի իճրա օլունաճաղընտան թէնզիլաթը իլէ իհալէ թալիպ օլանլարըն նէզարէթը միւշարիլէյհա մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

23 շուպաթ 309   1—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

88

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարելի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ կ'ընդունի չափաւոր գնով, եւ իրենց ցոյց տուած դրամական դիւրութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաց եւ առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն եւ դրամադրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափագողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 եւ 22 ա սենեակներն, առ ԳԱՅՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

Ա. եւ Ի. եւ Ե. ՄԻԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ԳՈՆԻԱՔ

Ա. եւ Ի. եւ Ե. եւ ՄԻԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՍՊԱՌՈՒՄ ՀԱՐԱԶԱՏ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ

ՅՈՒՆԱՑ [illegible] Ն. Վ. ԹԱԳՈՒՀՒՈՅ (15 Դեկտ. 1892)

ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ Ն. Թ. ԹԱԳԱԺԱՌԱՆԳ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՍԻ (16 Յունվ. 1893)

ԵՒ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՑ

Գրաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին եւ թէ արտաքին նշանաւորագոյն բժիշկներէ եւ քիմիագէտներէ, որոց անուանքը կը տեսնուին իւրաքանչիւր շիշի վրայ փակցուած վկայագիրներուն մէջ։

ՍՊԱՌՈՒՄ.— Առաջին յանձնարարութիւնք ի՛ սպառում վեցամսեայ 1892ին Նոյեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1893ի Ապրիլի սկիզբը 12,314 ՍՆՏՈՒԿ եւ 219 ՏԱԿԱՌ ԳՈՆԵԱՔ հաստատեալ պաշտօնական գրութեամբ Պիրէայի նաւային գործակալաց, այսինքն Բանելլինիոնի, Թրամվէյէ, Լոյտի, Ֆրէսինէի, Մէսաժըրիի, Իտալական Ֆլորիոյի շոգենաւային ընկերութեանց.

ՍՊԱՌՄՈՒՆՔ.— Եգիպտոս, Կարմիր ծովուն եզերք (Սուաքիմ, Մասուա եւ այլուր), Փորթ Սայիտ, Ատէն, Արաբիա, Պէրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտէրուն, Կիպրոս, Սուսամ, Սագըզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլլի, Տարտանէլ, Այնոզոս, Սէլանիք, Փորթօլաղօ, Գավալա, Տէտէ-Աղաճ, Կ. Պոլիս, Օրտու, Սինոպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռուսաստան, Իպրայիլ, Կալաց, Սուլինա, Բէսսարաբիա, Մէտուն, Ալպանիա, Թիրիէստ (Գերմանիոյ համար) այսինքն.

Փանելլինիոնի շոգենաւերով սնտուկ 4,042 տակառ 94.— Թրամվէյի շոգենաւերով սնտուկ 5,704 տակառ 65.— Ռուսական շոգենաւերով սնտուկ 1,729 տակառ 47.— Լոյտի շոգենաւերով սնտուկ 436 տակառ 6.— Ֆլորիոյի շոգենաւերով սնտուկ 185 տակառ 7.— Ֆրէսինէի շոգենաւերով սնտուկ 174.— Մէսաժըրիի շոգենաւերով սնտուկ 44. Գումար ընդ ամենը սնտուկ 12,314, տակառ 219.

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ միջոցներով, ինչպէս նաեւ տեղւոյն զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ։

Գոնեաքի [illegible] 1,000,000 ֆրանքի արժողութեամբ. ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՆԵԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ՑԱՄԱՔ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ. Երաշխաւորութիւն զուտ խաղողէ հարազատութեան 100,000 ֆրանք. [illegible] Ցած ընտիր տեսակներ եւ եւրոպականներու հետ մրցելու կարող. Նոյնպէս տակառներով ընտիր Ռոմեր եւս կը վաճառուին։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԷԼՈՍ», (ԱԹԷՆՔ). Ի ՊԻՐԷԱՅ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

773

ԻԼԱՆ ՊԱՂԸ ՍԻՐԱՄՔԵՐԻ

Թօփ	աղըլըգը լիպրա	պէհէր թօփը	
400	48	60	էսէրը ճէտիտ պաթալ քեաղըտը
400	33	53½	Ստամպօլ քեաղըտը
100	60	150	էյէք պաթալ քեաղըտը
200	38	85½	էյէք պաթալ քեաղըտը
300	19	23 10	փէրտահլը թէք Բավլյէ քեաղըտը
50	60	135	Վէնէտիք պաթալ քեաղըտը
400	19	18 12	փէրտահսըզ Բավլյէ քեաղըտը
30	42	105	քարթօն քեաղըտը խարալը
50	22	30	էլվան քապլըք
5000	թապագա 130	115	պէհէր ինկիլիզ քանթարը եան քեաղըտը
150	58	101½	լիպրասը նօթա քեաղըտը

Տաիրէի ասքէրիյէ մաթպաասը իչուն 310 սէնէսինէ մախսուս օլարագ մուպայաասը լիզըմ կէօրիւլէն պալատէ նէվ՚ վէ մըգտարլարը մուհարրէր քեաղըտլար մէյմուր վէ մահֆուզ նումունէլէրի մուճիպինճէ մունագասայա վազ օլունմուշ վէ հիզալէրինտէ մուհարրէր ֆիյաթլարտան 100տէ 10 թէնզիլինէ թալիպ զուհուր իտմիշ օլմագլա պէհէր հաֆթա Չէրշէմպէ 1000 գրշ. թէմինատ [illegible] վէ շարթնամէսինէ մուհարրէր շերաիթ թահթընտա օլմագ իւզրէ [illegible] 310 սէնէսի մարթընըն 7ինճի կիւնինէ գատար [illegible] Սէրասքէրի [illegible] մախսուս [illegible] իլան օլունուր։ 3—3

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

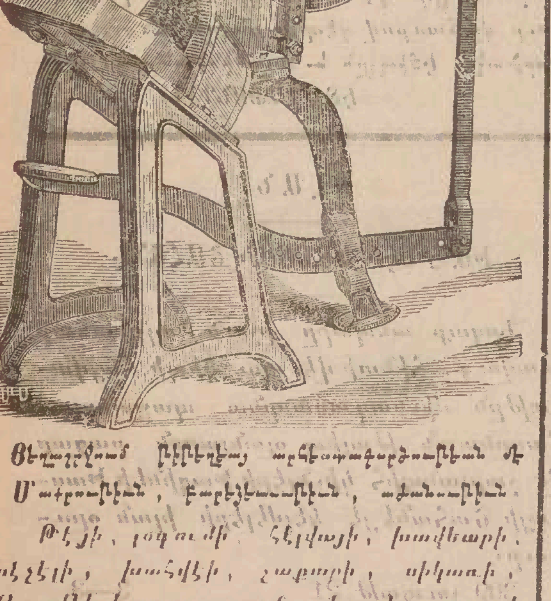

[illegible]

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, ըշէկի, խաշխաշի, շաքարի, սիկառի, թուղթի եւ այլ բաղադրեալ պիտոյից յատուկ տուփեր նոր եւ գեղեցիկ ձեւերով եւ գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներու համար վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի գոյներ, լուսարաններ եւ նաեւ եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ Պոլսէն եւ թէ գաւառներէն փութով եւ ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գափու, Բասիմ Բաշա խանի դէմ։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՈՒՆԻՈՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ է Փարիզ իր կեդրոնատեղին, Վանտ փողոց, թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 7,650,000
Թղթապանակին մէջ	» 69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	» 15,328,801
Վճարուած վնասք	» 176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Ունիոն»ի	» 114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բալըքլըեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

[illegible]

8

[illegible]

Պ. ԲԱԹՍԻՔԱՔԻՍ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 309

Այս մթերանոցին տէրը, Պ. Բաթսիքաքիս, կը ծանուցանէ իր արգոյ յաճախորդներուն եւ հասարակութեան թէ տարւոյն ամէն եղանակներուն իր մթերանոցին մէջ պիտի գտնեն ամէն տեսակ պատրաստ կօշիկներ եւ թէ, գործատուն մը ունի ուր յանձնարարութեամբ կօշիկներ կը պատրաստուին էրիկ մարդերու, կիներու եւ տղաքներու համար, գործածելով առաջնակարգ նիւթեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ամէն հին համբաւաւոր գործարաններէ եկած եւ իրենց վայելչութեամբը, տոկունութեամբն ու գիներու համեստութեամբը նշանաւոր։ Յանձնարարութիւնները կը կատարուին արագ եւ կէտ առ կէտ. Նոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին նաեւ առաջնակարգ լաստիկներ։ Մէկ այցելութիւն կը բաւէ որպէս զի հասկցուի այս հաստատութեան նիւթերուն գերազանցութեանը։ 31—36

ԱՅԵՐԻ ՉԵՐՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Չէրրի բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային զգացումները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Չէրրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ ներգործող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չէրրի Բէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով. Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 906

ԹԻՒ 4711

D'EAU DE COLOGNE
№4711

ԱՄԵՆԷՆ ՍԻՐՈՒԺԵԼԻ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԱՐՄԱՆ

ՍԵՆԵԱԿՆԵՐՈՒ ՕԴԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ
ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ [illegible] ՀԱՄԱՐ

Օ ՏԸ ՔՕԼՈՆԵԸ
(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)
FERD. MULHENS, COLOGNE
Ճանչցուած իբր
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հռուեցինաց ամէն վաճառատուններու մէջ։ 844 40—48

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

Ուղղակի երթեւեկ Լիվերպուլ եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Պավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Պալմիրա	2144
Ալճէրօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Պառով, աստ հասաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալէքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ Ի ՄԱՐՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ եւ Պաթումի միջեւ
կանոնաւոր երթեւեկութիւն

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Բեռներու եւ ուղեւորութեան
Նաւուղիղէ, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
Մումհանէ Սիթէ-Ֆրանսէզ 477

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՆԻ

ԿԻՍՈՒԻՆ Ս. [illegible]

ՇԱՍԷՆ

ԲԷՐՍԻՆՈՎ ԵՒ ՏԻԱՍԹԱԶՈՎ

Բերսինն ու տիաստազը բնական եւ անհրաժեշտ երկու գործիչներն են մարսողութեան։ ՇԱՍԷՆԻ ԳԻՆԻՆ, 1864 ին, յայտ նպաստաւոր տեղեկագիր մը ստացած է Փարիզի բժշկական ակադեմիային մէջ։ Այն թուականէն ի վեր, ամենակարեւոր տեղ մը գրաւած է Ախտաբուժութեան մէջ, եւ ամէն օր կը կը յանձնարարուի բնդդէմ,

Դժուարին կամ անկատար մարսողութեանց, ստամոքսացաւերու, դժուարահալութեան, ստամոքսառուցերու, յամր նարաբուժութեան, փսխումներու, փորհարութեան, սխ[illegible] կորստեան, եւայլն.

Փարիզ, 6, Վիքթորիա ծառուղին եւ գլխաւոր դեղարաններու մէջ։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենայն ու կազդուրիչն որ պարունակէ գործածել Ապա, Մսոյ, Ներք, Ծերեր, կանայք, տկարակազմ Տղայներ եւ ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Միսանաց ե Քինայէն ու Կալկրայէն դրութեանց կազմութեան եւ զարգացման յայտ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ
ՄՍՈՅ ՀԻՒԹ
ՖՈՍՖԱՏ ԿՐԻ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու գեղերու միութիւնն է, ընդդէմ Արեան աղքատութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորձանքութեան, Չիւծման, երկար տկարութեանց, եւն. ի մէ քան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ու Հասունութեան ամէն վիճակներուն որոց չատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերու.

ԼԻՕՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ. Վիքթօր Հիւկօ փողոց 14—ԼԻՕՆ, 438

Գործակալ եւ միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕՐԻՍԹ ՇԱՍԷՆԱ Ղալաթիա, Մումհանէ, թ. 86. Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ եւ դեղավաճառներու քով։

ՏՐՔ. Մ. ԽՕՋԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու լինոյի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ալումինիում եւ մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ դարմանումն ամէն տեսակ բերնի եւ ակռայի հիւանդութեանց։

(Բաց կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻՅԷ

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	7 —
			7 30
1 15	7	1 45	8 15
2 —	8 10	2 25	9 5
2 30	8 20 Վասփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 15 Վասփ.	10 15
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Դզկ.
4 —	10 25	4 30 Ֆէրպօթ	11 —
4 30	10 55 Դսպ.	4 40	11 30 Ֆէրպ.
4 50 Վասփ.	11 — Դզկ.	5 20 Վասփ.	11 30 Դզկ.*
5 30	11 — Ֆէրպ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպօթ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —	7 —	— —	6 25
— —	8 10	— —	7 10
1 15	8 20 Վասփ.	1 40	8 20
2 —	9 —	2 20	9 5
2 30	9 30	2 50	9 45
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 25	10 15
3 45 Ֆէրպօթ	10 15	3 45 Վասփ.	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 — Վասփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ (բացի Ուր.է)
4 30 » » բացի ուր.է)
10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին
2 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ [բացի կիր.է]
4 — » » » [բացի Ուր.է]
10 10 » » անտի Սալաճագ [բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԴԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՅ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իսկիւտարէն Դապաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 45 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Դապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Դպթ. Իսկիւտար

Ծան.— Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց զատուած տեղը պիտի մնան։

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 21/5 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 22/6 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 23/7 Սեւաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 23/7 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 24/8 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԶԴ.— Փետր. 22/6, երեքշաբթի օրը Պ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ Ե. ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաքտէր	1700
Արօլօ	5500	Կրդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրօտնօ	2200	Քուրիօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գագօ	2000	Քօլպինօ	4 00	Սարֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիգօ	1500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էսինամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	[illegible]
Ֆլաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օգրամօ	4500	Զէրօ	110
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Մօսքիթօ	120
		Եճիփշըն Մօնարք	8000		
		Փըրշըն Մօնարք	8000		
		Լիտիըն Մօնարք	8100		

Կրօթօ շոգենաւը, Նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած է։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 858

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Միջերկրականի միջեւ
կանոնաւոր երթեւեկ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանօրպուս	4 00	Սֆինքս	3000
Ֆէրօն	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Մէսօպօթամիա	3250	Բէբա	3000
Թէպա	3250	Լօդիոս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Մէսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ Ե. ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ Ե. ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ